

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до виконання та оформлення випускних кваліфікаційних робіт
здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр»,
галузі знань 07 – Управління та адміністрування
спеціальності 072 – Фінанси, банківська справа та страхування
освітньо-професійної програми – Фінанси, банківська справа та страхування

Затверджено
на засіданні кафедри
фінансів, банківської справи та
страхування
Протокол № «10»
від «_8_» квітня 2019 р.

Методичні вказівки до виконання та оформлення випускних кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр», галузі знань 07 – управління та адміністрування, спеціальності 072 – фінанси, банківська справа та страхування, освітньо-професійної програми – фінанси, банківська справа та страхування / Укл.: Ільчук В.П., Садчикова І.В., Ремньова Л.М., Лавров Р.В., Тарасенко А.В. – Чернігів: ЧНТУ, 2019. – 63 с.

Укладачі: **Ільчук Валерій Петрович**, доктор економічних наук, професор
Садчикова Ірина Володимирівна, кандидат економічних наук, доцент
Ремньова Людмила Михайлівна, кандидат економічних наук, професор
Лавров Руслан Валерійович, доктор економічних наук, доцент
Тарасенко Артем Валерійович, кандидат економічних наук, доцент

Відповідальний за випуск: **Ільчук В.П.**, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування, доктор економічних наук, професор

Рецензент: **Дерій Ж.В.**, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри теоретичної та прикладної економіки Чернігівського національного технологічного університету

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1 МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ (ВКР)	5
2 ЕТАПИ ВИКОНАННЯ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	6
3 ВИЗНАЧЕННЯ ПРЕДМЕТА ТА ОБ'ЄКТА ДОСЛІДЖЕННЯ ВКР.....	8
4 ВИБІР І ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТЕМИ ТА ПЛАНУ ВКР.....	9
5 СТРУКТУРА, ОБСЯГ ТА ЗМІСТ ВКР.....	9
6 ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА.....	13
7 ОФОРМЛЕННЯ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	15
8 НАУКОВЕ КЕРІВНИЦТВО ВИКОНАННЯМ ВКР.....	22
9 ВІДГУК КЕРІВНИКА ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	23
10 РЕЦЕНЗУВАННЯ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	23
11 ПІДГОТОВКА ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ДО ЗАХИСТУ.....	25
12 ПОРЯДОК ЗАХИСТУ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	26
13 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ.....	27
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	30
ДОДАТКИ.....	39
Додаток А. Титульний аркуш випускної кваліфікаційної роботи.....	39
Додаток Б. Індивідуальне завдання на випускню кваліфікаційну роботу...	40
Додаток В. Зразок оформлення анотації.....	42
Додаток Г. Форма відгуку наукового керівника.....	44
Додаток Д. Зразок форми зовнішньої рецензії	45
Додаток Е. Тематика випускних кваліфікаційних робіт.....	46
Додаток Ж. Зразок документів для перевірки роботи на плагіат.....	50
Додаток И. Приклади складання змісту випускної кваліфікаційної роботи.....	52

ВСТУП

Виконання та захист випускної кваліфікаційної роботи (ВКР) за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» завершує підготовку фахівця з повною вищою освітою. ВКР є роботою, у якій здобувач вищої освіти (ЗВО) освітнього ступеня «магістр» має засвідчити, що він оволодів необхідними теоретичними знаннями та навичками їх практичного застосування в конкретних умовах.

Випускна кваліфікаційна робота – це самостійне наукове дослідження і важлива форма перевірки якості професійної підготовки фахівця фінансового профілю. Робота підводить підсумки набутих знань, умінь та навичок з основних дисциплін, передбачених навчальним планом. На підставі її захисту Екзаменаційна комісія вирішує питання про присвоєння студенту кваліфікації магістра з фінансів, банківської справи та страхування.

Випускна кваліфікаційна робота має виконуватись на основі результатів дослідження однієї або кількох актуальних проблем та об'єктів і містити конкретні пропозиції. При розкритті теми роботи ЗВО має показати знання законодавчої бази з досліджуваної тематики, вміння використовувати сучасні методики здійснення досліджень та навички оволодіння технологічними прийомами обґрунтування фінансових рішень із застосуванням економіко-математичних методів і обчислювальних засобів.

Зміст роботи та рівень її захисту є одним з основних критеріїв для оцінки якості реалізації відповідної освітньо-професійної програми підготовки магістра з фінансів, банківської справи та страхування. Відповідальність за правильність прийнятих рішень, обґрунтувань, розрахунків та якість оформлення випускної кваліфікаційної роботи несе здобувач вищої освіти.

В ході виконання випускної кваліфікаційної роботи перед студентом постає ряд питань методологічного, методичного та організаційного характеру. Метою даних методичних рекомендацій є надання допомоги ЗВО у вирішенні поставлених задач по змісту і порядку виконання роботи.

При розробці методичних вказівок використано досвід магістерського дипломного проектування провідних економічних університетів України, а також досвід кафедр ЧНТУ та кафедри фінансів, банківської справи та страхування.

1 МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Випускна кваліфікаційна робота (ВКР) освітнього ступеня «магістр» – це самостійне дослідження, виконане студентом на завершальному етапі навчання в університеті. Вона є кваліфікаційним документом, на підставі якого Екзаменаційна комісія (ЕК) визначає рівень теоретичної підготовки випускника, його готовність до самостійної роботи за фахом і приймає рішення про присвоєння кваліфікації.

Як теоретико-прикладне дослідження ВКР повинна містити глибоке теоретичне осмислення актуальної фінансово-економічної проблеми, а також обґрунтований проект практичного її розв'язання, виконаний на основі ретельно проведеного аналізу діяльності конкретної організації-замовника (бази практики).

Метою підготовки ВКР є поглиблення студентом теоретичних і практичних знань з обраного напрямку спеціалізації, вироблення умінь застосовувати їх при вирішенні конкретних практичних завдань; сприяння розвитку пошуку сучасних наукових досягнень у певній сфері та умінь їх самостійно застосовувати при вирішенні прикладних проблем; визначення ступеня підготовки випускника до самостійної практичної діяльності.

Працюючи над ВКР, здобувач вищої освіти має засвоїти навички правильної постановки проблеми та обґрунтування її актуальності, формулювання мети і завдань дослідження, побудови логічного плану і оптимальної структури, роботи з літературними джерелами та статистичною інформацією, аналізу та оцінки різних аспектів діяльності організації, обґрунтування власних узагальнень, висновків і пропозицій.

Основними завданнями випускної кваліфікаційної роботи є:

- вивчення (або поглиблення) та узагальнення теоретико-методологічних засад з обраного напрямку дослідження;
- проведення всебічної діагностики ситуації із застосуванням сучасного інструментарію;
- розробка та оцінка альтернативних підходів до вирішення визначених проблем;
- обґрунтування запропонованих рішень з використанням ситуаційного аналізу;
- перевірка ВКР на наявність плагіату;
- підготовка доповіді та наочних матеріалів, що передають основний зміст роботи та пропозиції автора, з подальшим їх публічним захистом.

Повнота й особливості реалізації цих завдань залежать від напрямку дослідження, сфери діяльності підприємства або фінансової установи та його специфічних рис.

Випускна кваліфікаційна робота магістра має:

- засвідчити рівень теоретичної та практичної підготовки здобувача вищої освіти до професійної діяльності, передбаченої освітньою програмою підготовки магістра «Фінанси, банківська справа та страхування»;

– відобразити вміння здобувача вищої освіти ставити проблемні питання, визначати їх актуальність, формулювати мету та завдання дослідження, аналізувати та правильно оцінювати соціально-економічні процеси в суспільстві, критично аналізувати інформаційні джерела, обґрунтувати власні узагальнення, висновки і пропозиції;

– продемонструвати рівень оволодіння сучасними методиками досліджень та обробки статистичних та інших фактичних матеріалів;

– показати рівень засвоєння теоретичних знань і вміння застосовувати їх при розв'язанні практичних проблем, робити висновки, вносити пропозиції та розробляти практичні рекомендації.

Виконання і захист випускної кваліфікаційної роботи магістра є кінцевим етапом процесу здобуття повної вищої освіти за освітнім ступенем «магістр».

2 ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ (ВКР)

Відповідно до «Методичних рекомендацій щодо виконання випускних кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти освітніх ступенів «бакалавр» і «магістр» ЧНТУ (Наказ ректора ЧНТУ № 90 від 01.06.2016р.) процес виконання ВКР магістра складається з:

– ознайомлення студента з основними вимогами, що пред'являються до виконання випускної кваліфікаційної роботи;

– вибір теми роботи та призначення керівника здійснюється на підставі персональної заяви студента;

– обробка літературних джерел, вивчення теоретичних і практичних матеріалів з обраної теми;

– розробка плану випускної кваліфікаційної роботи із зазначенням строків написання розділів та їх обсягів. Заповнення бланка «Завдання на випускну кваліфікаційну роботу» та його затвердження на кафедрі;

– збір матеріалів, складання бібліографії, аналіз та узагальнення зібраного матеріалу;

– викладення проаналізованого та систематизованого матеріалу відповідно до плану;

– проведення експерименту чи анкетування, виконання розрахунків, у тому числі із застосуванням комп'ютерної обробки;

– формулювання висновків;

– підготовка графічної частини роботи: креслень, рисунків, таблиць (у разі необхідності);

– представлення випускної кваліфікаційної роботи на кафедру для попереднього розгляду;

– написання доповіді й підготовка ілюстративного матеріалу (наприклад, таблиць і графіків для прилюдного виступу);

– рецензування випускної кваліфікаційної роботи та оформлення відгуку керівника;

– перевірка роботи на плагіат згідно з Порядком проведення перевірки

випускних кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти на плагіат в Чернігівському національному технологічному університеті, затвердженого наказом ректора ЧНТУ № 33 від 26 березня 2018 р.

- представлення випускної кваліфікаційної роботи в ЕК;
- захист випускної кваліфікаційної роботи.

Відгук – це оцінка керівником рівня підготовки випускної кваліфікаційної роботи ЗВО, що включає в себе обґрунтування актуальності теми, логічності і структури викладення матеріалу, якості огляду і аналізу літератури, коректності цитувань і посилань на наведені в тексті цитати інших авторів, коректності формулювання власних висновків, відповідності висновків меті та завданням, якості оформлення, апробацію результатів.

Рецензія – це оцінка випускної кваліфікаційної роботи (проекту) ЗВО, що надається висококваліфікованими спеціалістами виробничих і наукових організацій, працівниками і НПП вищих навчальних закладів та містить оцінку роботи.

Керівниками випускної кваліфікаційної роботи призначаються професори, доценти, а також інші НПП університету, які мають науковий ступінь та (або) вчене звання. До керівництва магістерськими роботами можуть також допускатися співробітники науково-дослідних структурних підрозділів, а також висококваліфіковані фахівці підприємств (організацій), які мають науковий ступінь.

У встановлений термін студент звітує перед керівником і завідувачем кафедри, які фіксують ступінь готовності роботи.

Обов'язки керівника випускної кваліфікаційної роботи:

- надавати допомогу при виборі теми, її остаточного формулювання та меж розкриття;
- рекомендувати спеціальну, нормативну літературу та інформаційні джерела за обраною темою;
- консультувати ЗВО з питань виконання випускної кваліфікаційної роботи;
- контролювати дотримання календарного плану, якість та самостійність виконання роботи, інформувати завідувача кафедри про хід підготовки роботи до захисту;
- організувати студента для апробації на засіданні кафедри;
- давати відгук на випускну кваліфікаційну роботу.

Обов'язки ЗВО:

- дотримуватись графіка та звітувати в передбачені строки перед керівником про хід роботи.
- написати та оформити текст роботи згідно вимог даних Методичних рекомендацій.
- не пізніше, ніж за два тижні до дня захисту на засіданні екзаменаційної комісії подати роботу для попереднього розгляду на кафедрі;
- отримати довідки про відсутність плагіату в роботі та надати їх керівнику ВКР (зразок довідок наведено в Додатку Ж).
- отримати необхідні рецензії та відгук керівника.

До випускної кваліфікаційної роботи додається подання голові екзаменаційної комісії щодо захисту випускної кваліфікаційної роботи (див. «Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційних комісій для атестації здобувачів вищої освіти Чернігівського національного технологічного університету (нова редакція)», затвердженого наказом ректора № 197 від 30.11.2015 р.), відгук керівника, рецензія, документи про впровадження, відбитки власних публікацій за результатами дослідження (статті, тези).

Всі випускні кваліфікаційні роботи (проекти) здобувачів вищої освіти Університету освітнього ступеня «бакалавр» та «магістр» підлягають перевірці на плагіат відповідно до «Порядку проведення перевірки випускних кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти на плагіат в Чернігівському національному технологічному університеті», затвердженого наказом ректора ЧНТУ № 33 від 26 березня 2018 р.

3 ВИЗНАЧЕННЯ ПРЕДМЕТА ТА ОБ'ЄКТА ДОСЛІДЖЕННЯ ВКР

Визначення предмета дослідження здійснюється виходячи з наукових інтересів здобувача вищої освіти, тематики наукових досліджень кафедри, замовлень підприємств тощо.

Можливі *предмети досліджень*:

- 1) Фінансова стратегія і політика підприємства (установи, організації);
- 2) Інвестиційна стратегія і політика підприємства (установи, організації);
- 3) Інноваційні проекти в різних галузях промисловості, транспорту, зв'язку, інформатики, охорони навколишнього середовища, в соціальній та інших сферах.
- 4) Окремі функції та напрями діяльності суб'єктів господарювання.
- 5) Система управління фінансовими ризиками суб'єктів господарювання.
- 6) Механізм антикризового управління підприємством.

Обираючи предмет дослідження, доцільно користуватися запропонованим переліком тем дослідження, проте він не є обов'язковим і може уточнюватись або доповнюватись за бажанням ЗВО та його наукового керівника.

Об'єктами випускної кваліфікаційної роботи магістра можуть бути:

- 1) Підприємства або фірми будь-яких організаційно-правових форм та розмірів чи їх структурні підрозділи будь-якої галузі народного господарства.
- 2) Науково-дослідні, проектно-конструкторсько-технологічні та інші науково-технічні організації та їх підрозділи.
- 3) Інвестиційні, страхові, посередницькі, фінансові, консалтингові компанії та фірми, а також біржі, фонди, комерційні банки та інші організації ринкової інфраструктури.

Даний перелік не обмежує перелік можливих об'єктів ВКР магістра. Важливо, щоб студент був обізнаний зі специфікою діяльності об'єкта досліджень, наприклад, при проходженні переддипломної практики.

4 ВИБІР І ЗАТВЕРДЖЕННЯ ТЕМИ ТА ПЛАНУ ВКР

Тема ВКР повинна бути актуальною, мати теоретичне і прикладне значення, відповідати сучасному стану та перспективам розвитку економічної науки і господарської практики.

Студент може скористатися тематикою ВКР, яку розробляє і щорічно переглядає кафедра (Додаток Е). Студенту надається право запропонувати свою тему з необхідним обґрунтуванням її дослідження.

Тема роботи має бути погоджена як з випускною кафедрою, так і з організацією, на матеріалах якої вона буде виконуватися.

Обираючи тему, слід ураховувати її актуальність для організації, можливість одержання відповідних матеріалів (планових, звітних, статистичних), проведення власних спостережень, розрахунків, експериментів, наявність літературних та інформаційних джерел, власні напрацювання. Обов'язковою вимогою до ВКР є її корисність і практична цінність. ВКР має бути написана на матеріалах конкретної організації.

Студенти денної форми навчання проходять переддипломну практику за направленнями випускної кафедри; матеріали для аналітичної частини роботи вони одержують за місцем практики.

Студенти заочної форм навчання одержують матеріали для аналітичної частини ВКР за місцем основної роботи.

Виконання випускної кваліфікаційної роботи на абстрактну тему без використання й аналізу матеріалів, що характеризують діяльність конкретної організації, не допускається.

Пропозиції щодо вибору теми ВКР студент спочатку обговорює з науковим керівником від кафедри. За поданням наукових керівників кафедра розглядає пропозиції студентів і після їх схвалення готує проект відповідного наказу.

Закріплення за студентом теми випускної кваліфікаційної роботи магістра оформлюється наказом ректора ЧНТУ не пізніше ніж за півроку до закінчення навчання за магістерською програмою. Цим самим наказом призначаються наукові керівники ВКР магістрів.

План випускної кваліфікаційної роботи магістра повинен відповідати темі дослідження, мати чітку логіку поєднання теоретико-методичної, аналітичної та конструктивної частин. При розробці та обговоренні плану дослідження необхідно скласти поетапний календарний план написання ВКР згідно із затвердженим на кафедрі регламентом. Консультування студентів з питань вибору теми роботи та розробки її календарного плану здійснюється науковим керівником.

5 СТРУКТУРА, ОБСЯГ ТА ЗМІСТ ВКР

Випускна кваліфікаційна робота магістра як оригінальне теоретично-прикладне дослідження повинна мати певну логіку побудови, послідовність і завершеність.

Обсяг основного тексту випускної кваліфікаційної роботи ЗВО освітнього ступеню магістр має бути 60-80 сторінок машинописного тексту формату А4. Допускається відхилення в межах $\pm 10\%$. Огляд літературних джерел не повинен перевищувати 25 % від загального обсягу роботи.

Випускна кваліфікаційна робота, як правило, виконується державною мовою.

Рекомендована структура пояснювальної записки ВКР умовно поділяється на вступну частину, основну частину та додатки.

Вступна частина ВКР містить:

- титульний аркуш (оформляється за зразком, поданим в Додатку А);
- завдання на випускну кваліфікаційна роботу (зразок – в Додатку Б);
- анотацію та ключові слова;
- перелік умовних позначень (за потребою);
- зміст;
- вступ.

Основна частина ВКР містить:

- перший (теоретичний) розділ;
- другий (аналітичний) розділ;
- третій (проектний) розділ;

Заключна частина ВКР містить:

- висновки та пропозиції;
- список використаних джерел;
- додатки.

В **анотації** – 1 сторінка (обсягом до 800 знаків) – зазначається прізвище та ініціали студента, назва випускної кваліфікаційної роботи, основний зміст та результати. Викладення матеріалу в анотації повинно бути стислим і точним. Необхідно використовувати стандартизовану термінологію, притаманну мові ділових документів, уникати маловідомих термінів і символів. Після анотації наводять ключові слова відповідною мовою.

Ключові слова (слова специфічної термінології за темою, які найчастіше зустрічаються у випускній роботі) наводяться у називному відмінку. Кількість ключових слів – 5-7.

Анотація має бути написана українською та однією з іноземних мов (переважно – англійською), розміщуватися на окремому аркуші разом з ключовими словами та передувати змісту (зразок оформлення анотації в Додатку В).

Якщо в роботі вжито специфічну термінологію, а також використано маловідомі скорочення, нові символи, позначення тощо, то *перелік умовних позначень* може бути поданий у вигляді окремого списку, який розміщують перед змістом, після анотації та списку ключових слів.

Перелік слід друкувати у дві колонки: у лівій за абеткою наводяться скорочення, а у правій – їх детальне розшифрування.

Якщо в роботі спеціальні терміни, скорочення, символи, позначення повторюються менше трьох разів, перелік не складають, їхнє розшифрування наведуть у тексті при першому згадуванні.

Зміст ВКР має відображати суть роботи, її складові і логіку дослідження та може займати 1-2 сторінки. В ньому фіксуються назви всіх розділів і підрозділів із зазначенням початкових сторінок. Назви розділів і підрозділів повинні бути стислими і зрозумілими, літературно грамотними, тісно пов'язаними з темою роботи, але не повторювати її. Зразок оформлення змісту наведено в Додатку Ж.

У **вступі** зазначається проблема, що потребує вирішення, ступінь її дослідження, актуальність проведення і мета досліджень в обраному напрямі, завдання, що вирішуються для досягнення мети, об'єкт і предмет досліджень, наукова новизна та практична значущість роботи (для ЗВО за освітньо-наукової програми). Також зазначається апробація результатів досліджень – виступи на студентських наукових конференціях, публікації результатів дослідження. Обсяг вступу, зазвичай, не повинен перевищувати 2,5-3 сторінки.

Актуальність теми подається у вигляді критичного аналізу та шляхів розв'язання проблеми з обґрунтуванням необхідності досліджень для підприємств та організацій.

Мета та завдання роботи повинні бути чітко сформульованими та відображати тематику дослідження. Ставлячи мету, дослідник має уявляти собі, який результат він має намір одержати, яким буде цей результат.

Об'єкт дослідження визначається разом з вибором теми і є однією із сторін діяльності господарюючого суб'єкта (визначення об'єкта пов'язано з відповіддю на питання: що розглядається?).

Предмет дослідження міститься в межах проблемного об'єкта, який потребує вирішення (характеристика того, що знаходиться в межах об'єкту дослідження, тобто визначення предмета пов'язано з відповіддю на питання: як розглядається об'єкт дослідження).

Метод – сукупність прийомів, операцій і способів теоретичного пізнання і практичного перетворення дійсності, досягнення визначених результатів.

Методика – розглядається як інструкція діяльності з реалізації методу дослідження.

Наукова новизна повинна містити результати самостійного аналітичного та експериментального характеру.

Практична значущість повинна містити результати власних досліджень, що можуть бути упроваджені в діяльність підприємств, установ.

Апробація роботи повинна містити назви статей, тез доповідей, підготовлених за матеріалами роботи, виступи на науково-практичних конференціях, інших наукових заходах.

Зміст основної частини випускної кваліфікаційної роботи викладають за розділами. Розділи можуть поділятися на підрозділи, пункти, підпункти.

Перший (теоретичний) розділ (20-25 стор.) роботи присвячується теоретико-методологічним аспектам обраного об'єкта та предмета досліджень. Теоретичне обґрунтування має визначати роль і місце досліджуваних явищ та процесів у забезпеченні високої ефективності діяльності господарюючого суб'єкта, містити аналіз існуючого досвіду у відповідній сфері.

Структурно складається з 2-4 підрозділів, містить теоретичний виклад важливих аспектів проблеми, критичний огляд джерел інформації, аналіз предмету дослідження на макрорівні, використання здобутків вітчизняних та зарубіжних вчених у розвитку предмету дослідження.

Розглядаються загальнотеоретичні підходи до теми з використанням сучасних літературних джерел щодо досліджуваної проблеми, а також питання з висвітлення теоретичних основ дослідження (критично аналізуються монографії, наукові статті, матеріали конференцій, електронні ресурси тощо, у тому числі іноземних авторів); обов'язковим є порівняння різних точок зору, використання статистичних відомостей (із посиланням на джерела). Обов'язковим в теоретичному розділі є аналіз статистичних даних та/або світового досвіду за темою дослідження. Під час розкриття теоретичних питань слід висвітлити елементи наукової новизни з формулюванням власної позиції автора щодо напрямку дослідження, оригінальні авторські пропозиції стосовно розбудови теоретичних і методичних питань. Теоретичний розділ завершується стислими висновками, які нумеруються.

У *другому (аналітичному) розділі* (25-30 стор.) студент повинен виконати ґрунтовний аналіз фактичного стану досліджуваної проблеми виключно на матеріалах конкретної організації. Цей розділ може включати 3-5 відносно самостійних підрозділів, що містять аналіз і оцінку конкретних сфер діяльності об'єкта дослідження.

В перших підрозділах має бути надана стисла фінансово-економічна характеристика об'єкта дослідження, умови господарювання, сучасні проблеми та перспективи розвитку, результати аналізу та оцінки систематизованих матеріалів щодо його діяльності та галузі, до якої він відноситься. Описувати історію виникнення організації недоцільно.

Друга частина розділу присвячується поглибленому аналізу досліджуваної проблеми. Проводиться аналіз ефективності управління виробництвом, фінансами та ризиками підприємства відповідно до теми магістерської роботи, класифікуються переваги та недоліки у фінансово-господарській діяльності підприємства, організації чи установи.

На основі обробки та узагальнення аналітичних матеріалів студент повинен виявити і відобразити у дипломній роботі сучасні тенденції та характер впливу зовнішніх та внутрішніх чинників на зміну режиму функціонування об'єкта дослідження. Досить важливим є те, щоб узагальнення теоретичних концепцій та висновки, що сформульовані на базі вивчення наукової літератури і викладені у першому розділі студентом, були підтверджені конкретним практичним матеріалом у другому розділі.

Розділ повинен бути максимально насиченим фактичною інформацією (таблиці, графіки, діаграми, схеми), що відображають відповідні результати діяльності організації не менше ніж за 3 роки. При проведенні аналізу для порівняння бажано вживати середньогалузеві та макроекономічні показники.

Слід чітко розмежувати джерела походження використаної при аналізі інформації: що запозичене з літератури, що одержано з документів організації, а які дані здобуті шляхом власних спостережень, експериментів та розрахунків.

Розділ завершується оцінкою одержаних результатів.

Третій (проектний) розділ (15-25 стор.) має містити обґрунтовані пропозиції студента, спрямовані на досягнення мети, поставленої у вступі випускної кваліфікаційної роботи. Структурно розділ вміщує 3-4 підрозділи.

Розробки та рекомендації мають базуватися на фактичних матеріалах об'єкта досліджень та на результатах аналізу, проведеного в другому розділі ВКР. Студент повинен розкрити зміст запропонованих заходів, що спрямовані на підвищення ефективності функціонування об'єкта в цілому, обґрунтувати їх вплив на діяльність підприємства в аспекті теми, що досліджується.

Реальне практичне значення пропозицій та рекомендацій доцільно підтвердити шляхом здійснення необхідних техніко-економічних розрахунків з визначенням розміру очікуваного економічного ефекту, що буде отриманий внаслідок впровадження комплексу запропонованих заходів на практиці.

За результати розрахунків та зроблені на цій основі висновки відповідальність несе студент – автор випускної кваліфікаційної роботи магістра.

Однією з ознак високої якості ВКР є застосування комп'ютерних засобів та економіко-математичних методів і моделей як під час аналізу, так і при обґрунтуванні запропонованих заходів.

Висновки – є завершальною частиною ВКР. Цей розділ містить стислий виклад актуальності теми, зроблених оцінок та узагальнень під час аналізу, підсумки досліджень, що були проведені у дипломній роботі з акцентом на рекомендаціях і пропозиціях, їх значущості та економічній ефективності для об'єкта досліджень. Ознайомлення з текстом висновків повинно сформувати у читача уявлення про ступінь реалізації автором дипломної роботи поставленої мети і завдань. Обсяг висновків – 5-7 сторінок.

Висновки починаються таким чином: «За результатами дослідження (зазначається відповідно до мети) сформульовані наступні висновки».

Висновки нумеруються.

У висновках необхідно наголосити на якісних та кількісних показниках здобутих результатів, обґрунтувати достовірність результатів, викласти рекомендації щодо їх використання.

Розділ **«Перелік посилань»** включає складений за чинними правилами перелік використаних літературних джерел.

У **додатки** виноситься вся інформація допоміжного характеру, що представлена у текстовій, табличній, графічній формі або у вигляді форм первинної статистичної звітності і не увійшла до складу основної частини, акти про впровадження у виробництво, інші матеріали, які допомагають більш повно і докладно розкрити задум та шляхи реалізації роботи.

6 ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА

Виконання випускної кваліфікаційної роботи магістра потребує глибоких теоретичних знань, вміння використати їх стосовно предмета й об'єкта

дослідження. При цьому отримані знання при вивченні дисциплін, що викладаються в університеті, не виключають самостійного їх поглиблення, особливо за тими напрямками, які відповідають обраній темі випускної роботи.

На початку виконання роботи необхідно ознайомитись зі змістом спеціальної літератури за обраною темою. Крім наведеного нижче переліку рекомендованої літератури, слід користуватися предметними каталогами бібліотек, бібліографічними збірниками за відповідними галузями знань, реферативними журналами, електронно-пошуковими системами.

При виконанні випускної кваліфікаційної роботи обов'язковим є використання Конституції України, законів України та інших нормативно-правових актів. При цьому необхідно використовувати лише чинні нормативно-правові акти з останніми змінами та доповненнями до них. Посилання на застарілий нормативний матеріал може стати суттєвим недоліком ВКР.

Фактичні матеріали за результатами діяльності підприємств, організацій чи установ, на базі яких виконується дипломна робота, збираються під час проходження практики. При обробці зібраного матеріалу особливу увагу рекомендується приділити наочності та змістовності таблиць, рисунків, схем, графіків.

Роботу над текстом доцільно розпочинати з першого розділу, в якому висвітлюються питання теоретичного характеру та дається опис методичної бази подальших досліджень. Автор повинен суворо слідкувати за тим, аби виклад тексту відповідав темі та плану роботи і не виходив за їх межі. При цьому матеріал слід викладати послідовно і логічно, не забуваючи зазначити використані інформаційні джерела.

Виклад аналітичної частини має базуватися на методичних матеріалах теоретичного розділу і на загальновідомих сучасних методах аналізу та не повинен зводитися до набору непов'язаних між собою окремих напрямків досліджень. Кожний напрям аналізу має бути підтвердженим підібраним і систематизованим фактичним і статистичним матеріалом. Усі використані в роботі таблиці, схеми, графіки, діаграми повинні обов'язково мати відповідні коментарі та бути проаналізованими.

Основою для розробки проектного розділу є виявлені після проведення діагностики об'єкта дослідження проблеми, причини їх виникнення і чинники, що вплинули на певний стан об'єкта. Результатом цього розділу мають стати альтернативні пропозиції щодо усунення проблем з економічним обґрунтуванням найбільш доцільних способів їх вирішення в реальних умовах. При цьому обов'язковою вимогою до проектного розділу ВКР є наявність власного бачення проблематики, самостійних висновків, нестандартних пропозицій та інноваційних ідей.

Оскільки регламентом передбачено подання робочого варіанту ВКР науковому керівнику на перевірку частинами, роботу над кожним новим розділом слід розпочинати після того, як робочий варіант попереднього розділу завершено студентом повністю та подано для перевірки керівнику.

При виконанні ВКР необхідно дотримуватись діючого регламенту випускаючої кафедри, відповідно до якого **здобувач вищої освіти зобов'язаний:**

– своєчасно узгодити тему випускної кваліфікаційної роботи та отримати конкретні завдання від керівника роботи на підбір та опрацювання матеріалів, необхідних для роботи під час проходження переддипломної практики;

– на переддипломній практиці, крім виконання її програми, ознайомитися зі специфікою діяльності підприємства, практичною реалізацією питань організації та управління підприємством, з фінансово-економічними показниками та звітністю з метою підбору матеріалів відповідно до теми ВКР;

– після подання та захисту звіту про переддипломну практику скласти та узгодити з керівником випускної кваліфікаційної роботи календарний план-графік виконання випускної роботи з урахуванням структури і трудомісткості розділів;

– регулярно, не менше одного разу на два тижні, інформувати керівника про стан виконання роботи відповідно до плану-графіка, надавати на його вимогу необхідні матеріали для перевірки;

– самостійно виконувати роботу, використовуючи передові методики наукових досліджень та сучасні комп'ютерні технології;

– відповідати за правильність прийнятих рішень, обґрунтувань, розрахунків, якість оформлення пояснювальної записки та графічного матеріалу, їх відповідність методичним рекомендаціям (вказівкам) з дипломного проектування випускаючої кафедри, існуючим нормативним документам та державним стандартам;

– дотримуватися календарного плану-графіка виконання випускної роботи та подання матеріалів керівнику на перевірку;

– адекватно реагувати на зауваження і рекомендації керівника щодо змістовної частини роботи та вчасно виправляти недоліки в роботі;

– з повним дотриманням вимог щодо оформлення, роздрукувати чистовий варіант ВКР, зшити її та поставити підпис на титульному аркуші;

– подати випускну кваліфікаційну роботу науковому керівнику для оцінювання її якості та визначення можливості винесення на захист;

– своєчасно отримати відгук керівника і рецензію на ВКР;

У разі недодержання студентом регламенту виконання випускної кваліфікаційної роботи завідувач кафедри, за поданням наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи, має право звернутися до ректора університету з пропозицією відрахувати студента з магістратури як такого, що не виконує навчальний план.

7 ОФОРМЛЕННЯ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Випускна кваліфікаційна робота оформлюється відповідно до вимог ДСТУ 3008:2015 «Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення».

Дані рекомендації лише роз'яснюють окремі положення стандарту стосовно оформлення ВКР. Остаточне рішення про відповідність правилам приймається на основі ДСТУ 3008:2015.

1 Загальні положення

1.1 Текст випускної кваліфікаційної роботи друкують за допомогою комп'ютера на одному боці аркуша білого паперу формату А-4 через 1,5

міжрядковий (комп'ютерний) інтервали. Виконується ВКР, як правило, державною мовою.

1.2 Шрифт роботи: Times New Roman Cyr, кегель – 14.

1.3 Міжрядковий інтервал – 1,5; вирівнювання тексту по ширині.

1.4 Відступи аркушу: ліворуч – 25 мм, верхнє – 20 мм, праворуч – не менше ніж 10 мм, нижнє – 20 мм.

1.5 Абзацний відступ повинен бути однаковим впродовж усього тексту дипломної роботи і дорівнювати п'яти знакам (1,25);

1.6 Помилки, описки та графічні неточності допускається виправляти підчищенням або зафарбуванням відповідним до кольору аркуша коректором і нанесенням на тому ж місті чи між рядками вірного тексту або графіки машинописним способом чи від руки. На одну сторінку допускається не більше одного виправлення, на всю роботу – не більше десяти.

2 Структурні елементи

2.1 Структурними елементами випускної кваліфікаційної роботи є: АНОТАЦІЯ на двох мовах з ключовими словами, ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛИ основної частини роботи, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЕЖЕРЛ, ДОДАТКИ.

2.2 Заголовки структурних елементів, крім назв розділів, не нумеруються (наприклад, 1 ВСТУП – оформлено не правильно, правильно – ВСТУП). Нумеруються лише НАЗВИ РОЗДІЛІВ основної частини роботи.

2.3 Структурні елементи входять до загальної нумерації сторінок випускної роботи, включаючи додатки.

3 Оформлення заголовків

3.1 Заголовки структурних елементів і розділів основної частини ВКР слід розташовувати посередині рядка і друкувати великими літерами без крапки в кінці і не підкреслюючи.

3.2 При написанні назв розділів, слово РОЗДІЛ не пишеться.

3.3 Заголовки підрозділів, пунктів і підпунктів розділів слід починати з абзацного відступу і друкувати маленькими літерами, крім першої великої, не підкреслюючи, без крапки в кінці.

3.4 Якщо заголовок складається з двох і більше речень, їх розділяють крапкою.

3.5 Перенесення слів у заголовку розділу не допускається.

3.6 Відстань між структурними елементами та основним текстом повинна складати два рядки.

3.7 Відстань між назвою розділу та назвою підрозділу – два рядки.

3.8 Відстань між назвою підрозділу та основним текстом – один рядок.

3.9 Відстань між назвою підрозділу та підпунктами – один рядок.

3.10 Відстань між назвою підпункту та основним текстом відсутня.

3.11 Не допускається розміщувати назву розділу, підрозділу, а також пункту й підпункту в нижній частині сторінки, якщо після неї розміщено тільки один рядок тексту.

Приклад:

1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

1.1 Економічна сутність і види фінансових ресурсів підприємств

Основний текст роботи...

4 Нумерація розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів

4.1 Розділи, підрозділи, пункти, підпункти звіту слід нумерувати арабськими цифрами (без знака №).

4.2 Розділи роботи повинні мати порядкову нумерацію в межах випускної кваліфікаційної роботи і позначатися без крапки. Наприклад: 1, 2, 3 і т. д.

4.3 Підрозділи повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, відокремлених крапкою. Після номера підрозділу крапку не ставлять. Наприклад: 1.1, 1.2 і т. д.

5 Оформлення ілюстрацій (рисунок, графіки, схеми, діаграми)

5.1 Ілюстрації слід розміщувати у роботі безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці.

5.2 На всі ілюстрації мають бути посилання у роботі.

5.3 Ілюстрація позначається словом «Рисунок __», яке разом з назвою ілюстрації розміщують після самої ілюстрації.

5.4 Підпис ілюстрації необхідно робити посередині аркуша.

5.5 Ілюстрації слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, відокремлених крапкою.

5.6 Відстань між ілюстрацією та її назвою повинна складати один рядок.

5.7 Відстань між назвою рисунку та основним текстом – один рядок.

5.8 Шрифт всіх ілюстрацій повинен бути Times New Roman Cyr, кегель – 14, як виняток, дозволяється кегель 12.

5.9 Якщо ілюстрація являє собою графік, то осі графіка повинні бути обов'язково підписані і не повинні виділятися жирним.

5.10 Якщо ілюстрація являє собою графік, то на ньому повинні бути відображені значення.

Всі ілюстрації повинні бути чорно-білими.

5.11 Приклад:

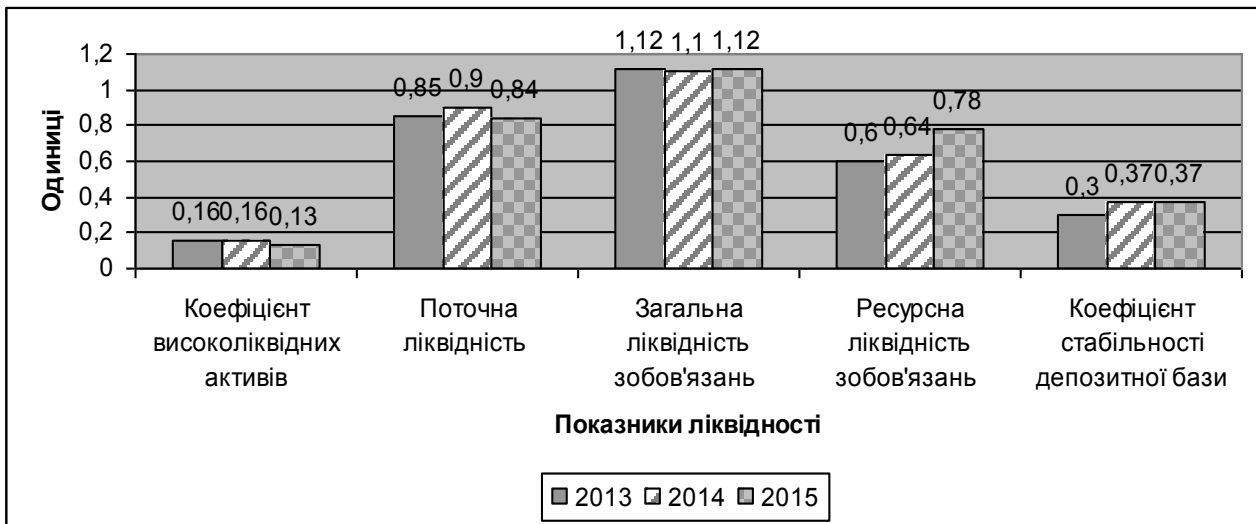

Рисунок 1.1 – Динаміка показників ліквідності комерційного банку

6 Оформлення таблиць

6.1 Таблицю слід розташовувати безпосередньо після тексту, у якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці.

6.2 На всі таблиці мають бути посилання в тексті роботи.

6.3 Таблиці слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу.

6.4 Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою, наприклад, таблиця 2.1 – перша таблиця другого розділу.

6.5 Всі таблиці повинні мати назву і бути підписаними.

6.6 Слово «Таблиця» пишеться з абзацу та поряд зазначається номер таблиці.

6.7 Текст в таблицях обов'язково повинен бути шрифту Times New Roman Суг, кегель – 14, як виняток дозволяється кегель 12. Також дозволяється використовувати міжрядковий інтервал – 1.

6.8 Відстань між підписом таблиця та таблицею повинна складати один рядок.

6.9 Відстань між таблицею та основним текстом – один рядок.

6.10 В таблицях, де наводяться числові значення, обов'язково повинні бути зазначені одиниці виміру.

6.11 Розміри таблиці не повинні виходити за лінію основного тексту дипломної роботи.

6.12 У випадку якщо таблиця не вміщується на одній сторінці, для перенесення таблиці на наступну сторінку до таблиці необхідно додати рядок з номерами стовпців.

Приклад:

Таблиця 1.1 – Структурні показники діяльності банків України

№ з/п	Показники	Станом на 01.01.				
		2012	2013	2014	2015	2016
1	Кількість банків, які мають банківську ліцензію	176	176	180	163	117
2	з них: з іноземним капіталом	53	53	49	51	41
3	у т.ч. зі 100% іноземним капіталом	22	22	19	19	17

6.13 Далі на наступній сторінці з абзацу зазначається: «Продовження таблиці 1.1» (назву таблиці писати не потрібно) і таблиця продовжується, починаючи з рядка з номерами стовпців.

Продовження таблиці 1.1

1	2	3	4	5	6	7
4	Частка іноземного капіталу у статут. капіталі банків, %	41.9	39.5	34.0	32.5	43.3

6.14 Варто пам'ятати, що на відміну від тексту таблиці, підписи таблиці та слова “Продовження таблиці” оформляються шрифтом Times New Roman Cyr, кегель – 14, міжрядковий інтервал – 1,5.

7 Переліки

7.1 Переліки, за потреби, можуть бути наведені всередині пунктів або підпунктів.

7.2 Перед переліком ставлять двокрапку.

7.3 Перед кожною позицією переліку слід ставити малу літеру української абетки з дужкою, або, не нумеруючи – тире (перший рівень деталізації).

7.4 Для подальшої деталізації переліку слід використовувати арабські цифри з дужкою (другий рівень деталізації).

Приклад:

Аналітичну роботу підприємства ділять на два блоки:

а) аналіз фінансових результатів та рентабельності:

- 1) аналіз та оцінка рівня показників прибутковості;
- 2) аналіз фінансових результатів від іншої реалізації;
- 3) аналіз чистого прибутку;
- 4) аналіз взаємозв'язку прибутку, руху оборотного капіталу та грошових потоків;
- 5) факторний аналіз показників рентабельності;

б) аналіз фінансового стану підприємства:

- 1) аналіз та оцінка складу та динаміка майна;
- 2) аналіз фінансової стійкості підприємства;

- 3) аналіз ліквідності балансу;
- 4) комплексний аналіз і рейтингова оцінка підприємства.

7.5 Переліки першого рівня деталізації друкують малими літерами з абзацного відступу, другого рівня – з відступом відносно місця розташування переліків першого рівня.

8 Оформлення формул та рівнянь

8.1 Формули та рівняння розташовують безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються, посередині сторінки.

8.2 Вище і нижче кожної формули або рівняння повинно бути залишено один вільний рядок.

8.3 Формули і рівняння у дипломній роботі слід нумерувати порядковою нумерацією в межах розділу.

8.4 Номер формули або рівняння складається з номера розділу і порядкового номера формули або рівняння, відокремлених крапкою, наприклад, формула (1.3) – третя формула першого розділу.

8.5 Номер формули або рівняння зазначають на рівні формули або рівняння в дужках у крайньому правому положенні на рядку.

8.6 Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів, що входять до формули чи рівняння, слід наводити безпосередньо під формулою у тій послідовності, в якій вони наведені у формулі чи рівнянні.

8.7 Пояснення значення кожного символу та числового коефіцієнта слід давати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають з абзацу словом «де» без двокрапки.

Приклад:

Відомо, що

$$z = \frac{M1 - M2}{v1^2 + v2^2}, \quad (1.1)$$

де $M1, M2$ — математичне очікування;

$v1, v2$ — середнє квадратичне відхилення міцності та навантаження.

8.8 Якщо для наведеної формули наводяться пояснення значень, то після формули ставиться кома, якщо пояснень немає, то ставиться крапка.

8.9 Формули, що йдуть одна за одною й не розділені текстом, відокремлюють комою.

9 Посилання

9.1 Посилання в тексті дипломної роботи на джерела слід зазначати порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними.

9.2 При посиланнях на розділи, підрозділи, пункти, підпункти, ілюстрації,

таблиці, формули, рівняння, додатки зазначають їх номери.

9.3 При посиланнях слід писати: «... у розділі 4 ...», «... дивись 2.1 ...», «... за 3.3.4 ...», «... відповідно до 2.3.4.1 ...», «... на рис. 1.3 ...» або «... на рисунку 1.3 ...», «... у таблиці 3.2 ...», «... за формулою (3.1) ...», «... у рівняннях (1.23) – (1.25) ...», «... у додатку Б ...».

10 Перелік посилань

10.1 Перелік посилань будують у порядку появи посилань у тексті або в алфавітному порядку.

10.2 Зразки оформлення посилань на книги, на статтю, на електронне інформаційне джерело, на нормативні документи наведено нижче:

Вимоги до оформлення посилань:

а) посилання на книгу:

1. Кузнецова С.А. Фінансовий менеджмент: у схемах і таблицях: навчальний посібник / С.А. Кузнецова. – Дніпропетровськ: Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля, 2011. – 180 с.

б) посилання на статтю:

1. Кузнецова С.А. Парадигма управління грошовими потоками в хаотично структурованій економіці / С.А. Кузнецова, В.М. Вареник // Академічний огляд. – 2012. – №1. – С. 63-68.

в) посилання на електронні джерела інформації:

1. Монетарний огляд за 2011 рік // Офіційний сайт Національного банку України / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>

г) посилання на нормативні документи:

1. Закон України «Про Антимонопольний комітет України»: за станом на 26 листопада 1993р. / Верховна Рада України. / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3659-12&p=1311770615678004>.

11 Додатки

11.1 Додатки слід оформлювати як продовження роботи на її наступних сторінках, розташовуючи додатки в порядку появи посилань на них у тексті ВКР.

11.2 Перед наведенням першого додатку необхідно до роботи додати чистий аркуш, на якому в середині повинно бути зазначено: ДОДАТКИ (Times New Roman Cyr, кегель – 14), цей аркуш враховується до загальної кількості та нумерації сторінок випускної кваліфікаційної роботи.

11.3 Кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки, на якій посередині рядка малими літерами з першої великої повинно бути надруковано слово «Додаток __» з його позначенням.

11.4 Додатки позначаються послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь (наприклад, Додаток А).

11.5 Кожен додаток повинен мати заголовок, надрукований малими літерами з першої великої у наступному рядку симетрично відносно сторінки.

11.6 Додатки повинні мати спільну з рештою звіту наскрізну нумерацію

сторінок.

11.7 За необхідності у межах окремого додатку можуть знаходитися окремі елементи (таблиці, рисунки). У такому випадку, такий додаток повинен мати загальну назву, також повинні мати свої назви його окремі елементи.

11.8 Окремі елементи складного додатку підписуються таким чином: з початку ставиться назва літери додатку, а потім зазначається порядковий номер елемента в межах додатку. Наприклад, «Таблиця А.1 – « (перша таблиця додатку А), «рисунок Б.5» (п'ятий рисунок додатку Б) і т.д.

11.9 Також додатки можуть оформлятися у випускній роботі на окремих аркушах від їх назв. Це доцільно використовувати, якщо елементи додатків є громіздкими і займають всю площу сторінки. У такому випадку після аркушу з словом «ДОДАТКИ» додається ще один чистий аркуш, на якому зазначається назва першого додатку згідно правил, після цього додається сам додаток, але без підпису. Так необхідно оформити всі додатки.

11.10 Копії документів у випускній роботі повинні бути представлені на аркушах стандартного формату білого кольору з однієї сторони листа.

12 Нумерація сторінок випускної кваліфікаційної роботи

12.1 Сторінки ВКР слід нумерувати арабськими цифрами, додержуючись наскрізної нумерації впродовж усього тексту дипломної роботи.

12.2 Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

12.3 Титульний лист, завдання і анотація включаються до загальної нумерації сторінок, але номери сторінок на аркушах не проставляються.

Приклад оформлення змісту ВКР наведено у Додатку Ж.

13 Випускню кваліфікаційну роботу опрацюють у тверду обкладинку.

8 НАУКОВЕ КЕРІВНИЦТВО ВИКОНАННЯМ ВКР

Для керівництва випускною кваліфікаційною роботою магістра за кожним студентом закріплюється науковий керівник.

Керівник випускної роботи магістра:

– розробляє теми ВКР магістрів, подає їх до затвердження на засідання кафедри, і після оприлюднення тематики дає студентам необхідні пояснення за запропонованими темами;

– готує та видає студенту завдання на випускню кваліфікаційну роботу магістра;

– допомагає здобувачу вищої освіти скласти та затверджує календарний план-графік виконання дипломної роботи;

– надає рекомендації студенту щодо опрацювання необхідної літератури, нормативних і довідкових матеріалів, наукових видань та електронних джерел інформації за темою ВКР;

– здійснює загальне керівництво та перевірку якості виконаної частини випускної роботи шляхом проведення систематичних консультацій (не менше

одного разу на два тижні);

– контролює дотримання студентом календарного плану виконання випускної роботи. У разі суттєвих порушень, які можуть призвести до зриву встановлених термінів подання роботи на нормоконтроль, інформує керівництво кафедри для прийняття відповідних заходів, у тому числі й рішення про недопущення роботи до захисту;

– готує відгук про ВКР з ґрунтовною характеристикою її якості відповідно до структури критеріїв оцінки;

– готує студента до захисту випускної кваліфікаційної роботи, організує (при необхідності) попередній захист;

– як правило, має бути присутнім на засіданні екзаменаційної комісії при захисті ВКР, керівником якої він є.

9 ВІДГУК КЕРІВНИКА ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Випускна кваліфікаційна робота, що підписана автором, подається науковому керівнику для здійснення загальної оцінки і визначення можливості винесення її на захист. Після ознайомлення з ВКР науковий керівник підписує її та надає свій письмовий відгук.

У датованому та підписаному відгуку здійснюється оцінка керівником рівня підготовки здобувачем вищої освіти випускної кваліфікаційної роботи із зазначенням:

– головної мети ВКР роботи та її відповідності темі і завданню;

– ступеня самостійності при виконанні випускної роботи;

– рівня підготовленості ЗВО до прийняття сучасних рішень;

– умінь аналізувати необхідні літературні джерела, застосовувати сучасні методи та інформаційні технології, проводити математичне моделювання, обробляти та аналізувати результати досліджень;

– найбільш важливих теоретичних і практичних результатів та їх апробації (участь у конференціях, семінарах, публікація статей тощо);

– відповідності оформлення пояснювальної записки ВКР вимогам чинних стандартів;

– можливості допуску ВКР до захисту із здійсненням відповідного запису «Допускається до захисту».

У випадках негативного висновку щодо допуску на захист випускної кваліфікаційної роботи це питання виноситься на розгляд засідання кафедри за участю наукового керівника.

Зразок структури змісту відгуку наукового керівника ВКР наведено в Додатку Г.

10 РЕЦЕНЗУВАННЯ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Випускна кваліфікаційна робота, підписана автором, з письмовим відгуком наукового керівника подається керівникові магістерської програми (завідувачу випускаючої кафедри).

Керівник магістерської програми вирішує питання про допуск студента до захисту, роблячи відповідний запис на титульному аркуші дипломної роботи.

У разі невідповідності ВКР вимогам даних рекомендацій керівник магістерської програми може не допустити студента до захисту випускної роботи. Таке рішення керівника магістерської програми має бути затверджене на засіданні кафедри.

Якщо студента допущено до захисту ВКР, кафедра видає йому направлення до рецензента.

До рецензування залучаються висококваліфіковані фахівці виробничих і наукових організацій, працівники і НПП вищих навчальних закладів, які спеціалізуються на розв'язанні проблем, споріднених з темою роботи, а також провідні фахівці фінансово-економічного факультету ЧНТУ, чие коло наукових та фахових інтересів відповідає тематиці роботи магістра.

Рецензент випускної кваліфікаційної роботи:

– отримує від ЗВО роботу для рецензування на підставі направлення за підписом завідувача випускаючої кафедри;

– докладно знайомиться зі змістом пояснювальної записки та графічним матеріалом випускної роботи, приділяє увагу науково-технічному рівню розробки, сучасності та раціональності прийнятих рішень, правильності розрахунків, використанню новітніх технологій, дотриманню вимог державних стандартів тощо. За необхідності запрошує дипломника на бесіду для отримання його пояснень з питань роботи;

– до дати, яка зазначена у направленні, готує рецензію у друкованому вигляді на стандартному бланку.

Рецензія складається у довільній формі із зазначенням:

– актуальності теми та відповідності роботи затвердженій темі;

– наукової новизни роботи, ступеня використання сучасних досягнень науки, техніки, виробництва, інформаційних технологій;

– якості проведеного аналізу, правильності виконаних розрахунків та адекватності зроблених висновків наявним проблемам;

– практичної цінності висновків і рекомендацій, можливості впровадження результатів роботи певними сферами діяльності;

– наявності недоліків роботи;

– оцінки випускної роботи магістра за чотирибальною шкалою та загального висновку щодо відповідності якості підготовки дипломника вимогам освітньо-кваліфікаційної рівня магістр та можливості присвоєння відповідної кваліфікації (формулювання згідно з діючими нормативними документами).

Рецензія не повинна дублювати відгук керівника, тому що останній – це характеристика і випускної роботи, і професійних та особистих якостей дипломника в процесі її виконання, а рецензія – це характеристика якості безпосередньо ВКР. Щоб виключити випадки повного збігу змісту цих документів, рекомендується при направленні ВКР на рецензування відгук наукового керівника вилучати з роботи.

Рецензент має підписати рецензію із зазначенням свого прізвища, ім'я та по батькові, місця роботи і посади, і завірити підписом та печаткою організації,

співробітником якої він є. Зразок форми зовнішньої рецензії наведено у Додатку Д.

Негативна оцінка випускної кваліфікаційної роботи, яка може бути висловлена в рецензії, не є підставою до недопущення її до захисту в ЕК. Завдання рецензування ВКР – попередньо оцінити теоретико-методологічний рівень підготовки студента, рівень оволодіння ним науковими методами в процесі дослідження, вміння застосувати теоретичні знання до аналізу практичної діяльності підприємств, здатність формулювати висновки та пропозиції, що мають практичне значення.

Остаточно випускна робота магістра оцінюється у процесі її захисту на засіданні ЕК.

11 ПІДГОТОВКА ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ ДО ЗАХИСТУ

Студенти, які повністю виконали всі вимоги навчального плану та готові представити в ЕК повністю завершену, перевірену та допущену до захисту випускну кваліфікаційну роботу, **зобов'язані:**

- ознайомитися зі змістом відгуку наукового керівника та рецензії на дипломну роботу;

- у разі необхідності підготувати аргументовані відповіді на зауваження керівника та рецензента при захисті ВКР в ЕК;

- за рішенням випускаючої кафедри або з власної ініціативи та за згодою керівника роботи пройти попередній захист на кафедрі;

- у строк, визначений секретарем екзаменаційної комісії, надати випускну кваліфікаційну роботу магістра до ЕК;

- своєчасно прибути на захист ВКР або попередити завідувача випускаючої кафедри та голову ЕК (через секретаря ЕК) про неможливість присутності на захисті із зазначенням причин цього та наступним наданням документів, які засвідчують поважність причин.

У разі відсутності таких документів ЕК може бути прийнято рішення про неатестацію його як такого, що не з'явився на захист ВКР без поважних причин, з подальшим відрахуванням з університету. Якщо студент не мав змоги заздалегідь попередити про неможливість своєї присутності на захисті, але в період роботи ЕК надав необхідні виправдні документи, ЕК може перенести дату захисту.

Випускна кваліфікаційна роботи до захисту не допускається, якщо:

- подана науковому керівникові на перевірку або на будь-який подальший етап проходження з порушенням строків, установлених регламентом;

- написана на тему, яка своєчасно не була затверджена наказом по університету;

- виконана не самостійно;

- структура не відповідає вимогам;

- відсутнє економічне обґрунтування запропонованих заходів;
- не оправлена у тверду обкладинку;
- недбало оформлена, написана нерозбірливим почерком.

Випускна кваліфікаційна роботи без відгуку керівника та рецензії до захисту не приймається.

12 ПОРЯДОК ЗАХИСТУ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Захист випускної кваліфікаційної роботи особами, які здобувають ступінь магістра, здійснюється екзаменаційною комісією, відповідно до «Положення про порядок створення та організацію роботи екзаменаційних комісій для атестації здобувачів вищої освіти Чернігівського національного технологічного університету (нова редакція)», затвердженого наказом ректора № 197 від 30.11.2015 р.

Захист випускних кваліфікаційних робіт проводиться на відкритому засіданні ЕК за участю не менше ніж половини її складу при обов'язковій присутності голови комісії.

До захисту студент готує реферат та ілюстративний матеріал (таблиці, графіки, діаграми, рисунки) для всіх членів комісії. Тривалість захисту однієї роботи повинна бути в межах 30 хвилин.

Захист, як правило, проводиться у такій послідовності:

- оголошення секретарем ЕК прізвища, імені та по батькові здобувача вищої освіти, теми його випускної кваліфікаційної роботи та загальних результатів навчання за навчальним планом (кількість оцінок «відмінно», «добре», «задовільно»);

- доповідь студента (до 10 хвилин) у довільній формі про сутність роботи, основні наукові рішення, отримані результати та ступінь виконання завдання на випускну роботу. При цьому можуть використовуватись різні форми візуалізації доповіді: обов'язковий графічний матеріал проекту, визначений завданням на дипломну роботу, слайди, мультимедійні проектори тощо;

- відповіді на запитання членів комісії (до 15 хвилин);

- оголошення секретарем ЕК відгуку керівника та рецензії на дипломну роботу;

- відповіді студента на зауваження керівника роботи та рецензента;

- оголошення голови ЕК про закінчення захисту.

Захист ВКР магістрів вітчизняними студентами здійснюється, як правило, державною мовою. Дозволяється захист російською мовою (зокрема, іноземним студентам) або будь-якою іноземною мовою (англійською, німецькою, французькою тощо), які студент вивчав в університеті.

Рішення про допуск до захисту дипломної роботи іноземною мовою приймає на своєму засіданні до початку роботи ЕК випускаюча кафедра за заявою студента та за наявності реферату його дипломної роботи, виконаного іноземною мовою обсягом 10-15 сторінок зі стислим викладенням основних положень роботи.

Підставою для захисту іноземною мовою є витяг з протоколу цього засідання, а також згода голови ЕК. Останній, залежно від рівня володіння відповідною мовою членами ЕК, визначає необхідність присутності на захисті перекладача.

Запитання членів комісії можуть бути будь-якою мовою (українською, російською або іноземною), а відповіді студента, якщо не буде іншого прохання членів комісії, – іноземною мовою.

Оголошення відгуку керівника роботи та рецензії здійснюються мовою оригіналів цих документів, а оформлення протоколу засідання ЕК – державною мовою із зазначенням у ньому мови захисту.

Виступ студента на відкритому засіданні ЕК повинен бути старанно підготовленим, стислим і змістовним. Тези доповіді і демонстраційний матеріал ЗВО готує заздалегідь та може узгоджувати з керівником. Не слід переказувати вступ і зміст всіх розділів роботи, зупинятися на технічній стороні розрахунків. Необхідно:

– **по-перше**, стисло визначити мету та завдання роботи, обґрунтувати актуальність теми, охарактеризувати об'єкт дослідження;

– **по-друге**, викласти результати аналітичного дослідження, суть запропонованих заходів та обґрунтувати їх ефективність. Ці питання є основною частиною доповіді;

– **по-третє**, на завершення підкреслити, які положення та розробки заслуговують на впровадження, подані до впровадження чи вже впроваджені на підприємствах (в організаціях, установах). Під час доповіді необхідно звертати увагу членів ЕК на демонстраційний матеріал, який пояснює його зміст.

Члени ЕК можуть ставити студентіві питання щодо змісту роботи, а також з окремих дисциплін. Відповіді студента мають бути конкретними, аргументованими і короткими. Після оголошення відгуку керівника і рецензії на ВКР студент має відповісти на всі зауваження або погодитися з ними.

Під час захисту ведеться протокол засідання ЕК. Окремо відзначається думка членів ЕК про практичну цінність і рекомендації щодо використання пропозицій автора.

Результати захисту обговорюються на закритому засіданні ЕК, де виводиться остаточна оцінка випускної кваліфікаційної роботи і приймається рішення про присвоєння здобувачу вищої освіти кваліфікації магістра та видачу йому диплому державного зразка. Рішення ЕК оголошується її головою в той же день.

Після захисту випускна робота магістра передається в архів університету.

13 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Підсумкову, диференційовану за чотирибальною шкалою, оцінку випускної кваліфікаційної роботи магістра визначає екзаменаційна комісія, її рішення є остаточним і оскарженню не підлягає.

У процесі визначення оцінки враховується якість поданої ВКР та рівень її захисту.

До змістовних аспектів ВКР магістра належать:

- актуальність обраної теми дослідження;
- спрямованість роботи на розробку реальних практичних рекомендацій;
- відповідність логічної побудови роботи поставленим цілям і завданням;
- широта й адекватність методологічного та діагностичного апарату;
- наявність альтернативних підходів до вирішення визначених проблем;
- рівень обґрунтування запропонованих рішень;
- ступінь самостійності проведення дослідження;
- рівень викладення роботи та її загальне оформлення.

Якість захисту випускної роботи магістра визначається:

- умінням стисло, послідовно й чітко викласти сутність та результати дослідження;
- здатністю аргументовано захищати свої пропозиції, думки, погляди;
- повнотою відповідей на поставлені питання;
- загальним рівнем підготовки студента;
- володінням культурою презентації.

Основні **умови одержання** оцінки такі.

Відмінно. Випускна кваліфікаційна робота магістра є бездоганною, містить елементи новизни, має практичне значення, доповідь логічна і коротка, проголошена вільно, зі знанням справи, відгук керівника і рецензія позитивні, відповіді на запитання членів ЕК правильні, стислі.

Добре. Тему ВКР розкрито, але в роботі мають місце окремі недоліки непринципового характеру: в теоретичній частині поверхово зроблений аналіз літературних джерел, елементи новизни чітко не подані, недостатньо використані інформаційні матеріали організації-замовника. Мають місце окремі зауваження в рецензії та відгуках, доповідь логічна, проголошена вільно, відповіді на запитання членів ЕК в основному правильні, оформлення роботи в межах вимог.

Задовільно. Тема ВКР в основному розкрита, але мають місце недоліки змістовного характеру: нечітко сформульована мета роботи, теоретичний розділ має виражений компілятивний характер, наукова полеміка відсутня, в аналітичній частині є надлишок елементів описовості, добір інформаційних матеріалів (таблиці, графіки, схеми) не завжди обґрунтований, заходи і пропозиції, що містяться в третьому розділі, обґрунтовані непереконливо, Рецензія і відгук містять окремі зауваження, доповідь прочитана за текстом, не всі відповіді на запитання членів ЕК правильні або повні. Є зауваження щодо оформлення випускної роботи.

Незадовільно. Нечітко сформульована мета ВКР. Розділи погано пов'язані між собою. Відсутній критичний огляд сучасних літературних джерел. Аналіз виконаний поверхово, переважає описовість на шкоду системності і глибини. Пропоновані заходи випадкові, з аналізу не випливають, економічне обґрунтування неповне. Оформлення роботи далеке від зразкового. Ілюстрації

до захисту відсутні. Доповідь нелогічна і не розкриває змісту роботи. Відповіді на запитання членів ЕК неточні або неповні.

Випускники, які під час захисту одержали незадовільні оцінки, відраховуються з університету, отримуючи академічну довідку. До повторного захисту випускна кваліфікаційна робота може бути подана протягом трьох років після закінчення навчання в університеті.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Александрова М.М. Страхування: Навч.-метод. посібник.–К.: ЦУЛ, 2002 – 208с.
2. Ареф'єва О.В. Планування економічної безпеки підприємств / О.В. Ареф'єва, Т.Б. Кузенко. - К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2005. - 170 с.
3. Базилевич В.Д., Баластрик Л.О.. Державні фінанси. Навчальний посібник/ За заг. ред. Базилевича В.Д. – К.:Атіка, 2002. –368 с.
4. Базилевич В.Д., Філонюк О.Ф., Базилевич К.С., Пікус Р.В. та ін. Страхування: Підручник. – К.: Знання, 2008. – 1019с.
5. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія і практика: навч. посіб. (для студ.вищ. навч. закл.) – К.: Центр учбової літератури, 2009.- 328 с.
6. Банківська безпека: навчальний посібник / О.Д.Вовчак, Ю.О.Самура, В.А.Сидоренко, В.А.Вареник. – К.: Знання, 2013. – 237с.
7. Банківський менеджмент: Підручник / За ред. Кириченка О.А., Міщенко В.І. – К.:Знання, 2006. – 831с.
8. Банківські операції: Підручник / За ред. Мороза А.М. – К.:КНЕУ, 2008. – 608с.
9. Барановський О.І. Фінансова безпека в Україні (методологія оцінки та механізми забезпечення): монографія / О.І. Барановський. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2004. – 759 с.
10. Баранова В.Г. Фінансовий механізм функціонування страхової системи [Текст]: монографія / В.Г. Баранова. – Одеса: Видавництво «ВМВ», 2009. – 380 с.
11. Барисова В.А., Огаренко О.В. Організаційно-економічний механізм страхування. – Суми: Довкілля, 2001. - 191 с.
12. Безугла В. О., Постіл І. І., Шаповал Л. П. Страхування: Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 582 с.
13. Белова І.В. Організація контролю в банку: Навчальний посібник. – Суми: ВТД "Університетська книга", 2008. – 448 с.
14. Беляєв О.О. Соціально-економічна безпека: навч. посіб. / О.О. Беляєв, Л.П. Бортнікова, В.І. Кириленко та ін. – К.: КНЕУ, 2010. – 316 с.
15. Бень Т.Г., Довбня С.Г. Інтегральна оцінка фінансового стану підприємства // Фінанси України. – 2002. - №6.
16. Берлач А.І. Безпека бізнесу: Навч. посібник. – К.: Університет «Україна», 2007. – 280с.
17. Варналій З. С., Буркальцева Д. Д., Насенко О. С. Економічна безпека України: проблеми та пріоритети зміцнення: Монографія / За заг. ред. проф. З. С. Варналія.– К.: Знання України, 2011. – 299 с.
18. Василик О.Д., Павлюк К.В. Державні фінанси України: Підручник.-К.: НІОС. - 2002. – 608с.
19. Васильців Т. Г. Фінансово-економічна безпека підприємств України: стратегія та механізми забезпечення: монографія / Васильців Т. Г., Волошин В. І., Бойкевич О. Р., Каркавчук В. В., [за ред. Т.Г. Васильціва]. – Львів: ВИДАВНИЦТВО, 2012. –386 с.

20. Васюренко О.В. Економічний аналіз діяльності комерційних банків: Навч. посібник – К.: Знання, 2006. – 463с.
21. Вітлінський В.В., Верченко П.І. Аналіз, моделювання та управління економічним ризиком: навч.-метод. посіб. для самот. вивч.. дисц. – К.: КНЕУ, 2000.-292 с.
22. Вовчак О.Д. Страхова справа: Підручник. – К.: Знання, 2011. – 390 с.
23. Гаманкова О.О. Фінанси страхових організацій [Текст]: Навч. посіб. / О.О. Гаманкова. – К.: КНЕУ, 2007. – 328 с.
24. Герасимчук З.В. Економічна безпека регіону: діагностика та механізм забезпечення/ З.В. Герасимчук, Н.С.Вавдіук. – Луцьк: Надстір'я, 2010.– 244с.
25. Гетьман О.О. Економічна діагностика: навч. посібник для студ. вищ. навч. зал. / О.О. Гетьман, В.М. Шаповал. - К.: Центр навчальної літератури, 2007. - 307 с.
26. Говорушко Т.А. Страхові послуги. Підручник. – К.: Центр учбової літератури. – 2011. – 376 с.
27. Городня Т.А. Економічна та фінансова діагностика / Т.А. Городня, І.П. Мойсеєнко. - К.: ППНВ, 2008. - 282 с.
28. Говорушко Т.А. Страхові послуги. 2-ге видання перероблене та доповнене. Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 344 с.
29. Горбач Л.М. Страхова справа: Навч. посіб. – 2-ге видання, виправ. – К.: Кондор, 2003. - 252 с.
30. Грідчина М.В. Управління фінансами акціонерних товариств: Навч. посіб. – К.: А.С.К., 2005. - 384 с.
31. Дєєва Н. М., Дедіков О. І. Фінансовий аналіз: Навч.-метод. посібник для студ. вищих навч. закл. / Дніпропетровська держ. фінансова академія. – Д. : ДДФА, 2006. – 380с.
32. Донець Л.І. Економічна безпека підприємства: навч. посібник / Л.І. Донець, Н.В. Ващенко. - К.: Центр учбової літератури, 2008. - 240 с.
33. ДСТУ 3008-95. Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення. – К.: Держстандарт України, 1995. - 37 с.
34. Дудар Т. Г., Мельниченко В. В. Інноваційний менеджмент: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 256 с.
35. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Паргин Г.О. Інвестиційний словник. Навч. посібник. – Львів: Бескид-Біт, 2005. – 512с.
36. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Смовженко Т.С. Фінансовий словник. – К.: Знання; Л.: Вид-во Львів.банк.ін-ту НБУ, 2002. - 556 с.
37. Зубок М.І. Основи безпеки комерційної діяльності підприємств та банків. Навч.-метод.посіб. – К., КНТЕУ, 2005. – 201с.
38. Зубок М.І., Позднищев Є.В., Яременко С.М. Безпека бізнесу: навчальний посібник у схемах та таблицях. – К.: КНЕУ, 2008. – 480 с.
39. Зятковський І.В. Фінанси підприємств: Навч.посібник – К.: Кондор, 2003.– 363с.
40. Економічна безпека банківської діяльності в Україні / В.О. Онищенко, Г.О. Андрєєв, О.І. Савицька, Ю.С. Довгаль; М-во освіти і науки України,

- Полтав. нац. техн. ун-т ім. Ю. Кондратюка. - Полтава: ПолтНТУ, 2011. - 346 с.
41. Економічна безпека держави, суб'єктів господарювання та тіньова економіка / Васенко В. К. [та ін.]; за заг. ред. Васенка В. К.; М-во внутр. справ України, Харк. нац. ун-т внутр. справ (Сум. філ.) - Черкаси: Маклаут, 2010. - 366 с.
  42. Економічна безпека підприємств, організацій та установ. Навч. посіб. / В. Л. Ортинський, В.С. Керницький, З.Б. Живко та ін. – К.: Правова єдність, 2009. – 544 с.
  43. Економічна безпека підприємства: підруч. / А. М. Штангрет, М. М. Караїм, О. В. Халіна, Х. О. Мандзіновська; за заг. ред. А. М. Штангрет. – Львів: Укр. акад. друкарства, 2016. – 284 с.
  44. Енциклопедія страхування / В.В. Фещенко та ін. – К.: Українське агентство фінансового розвитку, 2008. – 650 с.
  45. Еш С. М. Фінансовий ринок: Навч. посіб. – К.: ЦУЛ, 2009. – 528 с.
  46. Єгоричева С.Б. Банківські інновації. Навч. посіб. – К.: ЦУЛ, 2010. – 208 с.
  47. Єпіфанов А.О. Методологічні складові ефективного розвитку банківського сектору економіки України: монографія /А.О.Єпіфанов. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2007. – 417 с.
  48. Єпіфанов А.О. Фінансова безпека підприємств і банківських установ: монографія / А.О. Єпіфанов, О.Л. Пластун, В.С. Домбровський. - Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2009. - 295 с.
  49. Єрмошенко М.М. Фінансовий менеджмент: курс лекцій. – К.: НАУ, 2004. – 506с.
  50. Єрмошенко М. Фінансова безпека держави: національні інтереси, реальні загрози, стратегія забезпечення. – К.: Київ. нац. торг.-екон.ун-т, 2001. –309с.
  51. Єрмошенко М. М. Фінансова складова економічної безпеки: держава і підприємство. / Єрмошенко М. М., Горячева К. С. – К.: НАУ, 2010. –231 с.
  52. Івахненко С.В. Фінансовий контролінг: методи та інформаційні технології / С.В. Івахненко, О.В. Мелих. - К.: Знання, 2009. - 319 с.
  53. Ізмайлова К.В. Сучасні технології фінансового аналізу: Навч. посіб. – К.: МАУП, 2003.-148 с.
  54. Кавун С. В. Система економічної безпеки: методологічні та методичні засади. / Кавун С. В. - Х.: ХНЕУ, 2009. — 299 с.
  55. Карчева Г.Т. Ефективність функціонування та перспективи розвитку банківської системи України / Г.Т. Карчева // НАН України Ін-т екон. та прогноз. – К.: 2012. – 520 с.
  56. Кириченко О. А., Денисенко М. П., Гречан А. П. та ін. Казначейство банку: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 464 с.
  57. Кігель В.Р. Методи і моделі підтримки прийняття рішень у ринковій економіці: монографія / В.Р. Кігель. – К.:ЦУЛ, 2003. – 202 с.
  58. Клапків М.С. Страхування фінансових ризиків: Монографія. – Тернопіль: Економічна думка: Карт-бланш, 2002.-567 с.
  59. Клець Л.Є. Бюджетний менеджмент. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 640 с.

60. Коваленко М.А., Радванська М.Л. Ринок фінансових послуг. – Херсон: Олді-плюс, 2005. – 572с.
61. Коваленко В.В. Стратегічне управління фінансовою стійкістю банківської системи: методологія і практика [Текст] : монографія / В.В. Коваленко. – Суми : ДВНЗ УАБС НБУ, 2010. – 228 с.
62. Коваленко В.В. Міжнародний досвід у сфері запобігання та протидії відмиванню доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму : монографія / В. В. Коваленко, С. О. Дмитров, А. В. Єжов. – Суми: УАБС НБУ, 2007. – 140 с.
63. Козьменко С.М., Шпиг Ф.І., Волошко І.В. Стратегічний менеджмент банку: Навч. посібник. – Суми, ВТД “Університетська книга”, 2003. – 734с.
64. Кондрашихін А.Б., Пепа Т.В., Федорова В.О. Фінансова санація і банкрутство підприємств. Навчальний посібник – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 208 с.
65. Концептуальні засади формування фінансово-економічної безпеки: кол. моногр. / за заг. ред. д.е.н., проф. Шкарлета С.М.; М-во освіти і науки України; Чернігів. нац. технол. ун-т – Ніжин: ФОП Лук'яненко В.В. ТПК «Орхідея», 2015. – 440 с.
66. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств. – К.: Знання, 2000. – 378с.
67. Косова Т.Д. Аналіз банківської діяльності: Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 486 с.
68. Костина Н.І., Алексеева А.А., Василик О.Д. Фінанси: система моделей і прогнозів: Навч. посібник. - К.: Четверта хвиля, 1998. - 304с.
69. Кочетков В. М. Забезпечення фінансової стійкості сучасного комерційного банку: теоретико-методологічні аспекти: монографія / В.М.Кочетков. – К.: КНЕУ, 2002. – 256 с.
70. Крамаренко Г.О., Чорна О.Є. Фінансовий аналіз. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 392 с.
71. Круш П.В. Національна економіка: регіональний та муніципальний вимір: підручник / П.В. Круш, О.О. Кожемяченко; Нац. техн. ун-т України «Київ. політехн. ін-т». – К.: ЦУЛ, 2011. – 320 с.
72. Куликов П.М. Економіко-математичне моделювання фінансового стану підприємства: навч. посібник / П.М. Куликов, Г.А. Іващенко. - Харків: Інжек, 2009. - 152 с.
73. Кудряшов В.П. Фінанси. Навчальний посібник. – Херсон: Олді-Плюс, 2002. – 348с.
74. Лагутін В.Д. Кредитування: теорія і практика: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2000. – 215с.
75. Лахтіонова Л.А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання: Монографія. – К.: Знання, 2000. – 258с.
76. Ліпкан А. Безпекознавство: Навч.посібник. – К.: Вид-во Європ.ун-ту, 2003. – 208 с.
77. Ліпкан В. А. Національна і міжнародна безпека у визначеннях та поняттях / Ліпкан В. А., Ліпкан О. С., Яковенко О. О. – К.: Текст, 2006. – 256 с.

78. Ліпкан В. А. Теоретико-методологічні засади управління у сфері національної безпеки України: Монографія / Ліпкан В. А. – К.: Текст, 2005. – 350 с.
79. Любунь О.С., Грушко В.І. Фінансовий менеджмент у банку: Навчальний посібник. – К.: Слово, 2004. – 296с.
80. Лютий І.О. Банківський маркетинг: підручник [для студентів вищих навчальних закладів]/ І.О.Лютий, О.О.Солодка – К.: ЦУЛ, 2009. – 776с.
81. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: Навч. пос. – К.: ЦНЛ, 2004.– 376с.
82. Макогон Ю.В. Международный банковский бизнес.–К.: Атика, 2003.– 208 с.
83. Маслова С.О. Ринок фінансових послуг: Навч. посібник. – К.: Кондор, 2006. – 192с.
84. Мец В.О. Економічний аналіз (збірник практичних завдань і тестів за даними П(С)БО): Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2001.-236 с.
85. Мещеряков А.А., Лисяк Л.В. Фінансовий менеджмент у банках: Навч. посібник. – К.: ЦНЛ, 2006. – 208с.
86. Міжнародні фінанси: Підручник для студ. екон. спец. / За ред. О.І. Рогача. - К.: Либідь, 2003. - 784с.
87. Моделювання економічної безпеки: держава, регіон, підприємство / [В.М. Геєць, М.О. Кизим, Т.С. Клебанова, Т.С. Черняк] // Науково- дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України; В.М. Геєць (ред.). - Х.: ВД «ИНЖЕК», 2006. - 240 с.
88. Моринець С. Міжнародні фінансові відносини. Підручник. – К.: Знання, 2000. – 305с.
89. Новак В.О. Інформаційне забезпечення менеджменту: навч. посібник. – К.: Кондор, 2007. – 462 с.
90. Одинцов А.А. Економічна і інформаційна безпека підприємництва: учеб. пособие для вузов / А.А. Одинцов. - М: Академія, 2006. - 336 с.
91. Опарін В.М. Фінанси (загальна теорія): Навчальний посібник. – 2 видання, доп. і переробл. – К.: КНЕУ, 2005. – 240с.
92. Осадець С. С. Страховий менеджмент: підручник / [Осадець С. С., Мурашко О. В., Фурман В.М., Баранов А.Л.]; за ред. С. С. Осадця. – К. : КНЕУ, 2011. - 333 с.
93. Основи економічної безпеки підприємств : навч. посіб. / А.М. Штангрет, Д.С. Лозовицький, Я.В. Котляревський, М.М. Караїм. – Львів: Укр. акад. друкарства, 2013. – 284 с.
94. Останкова Л.А. Аналіз, моделювання та управління економічними ризиками. Навч. посібник / Л. А. Останкова, Н. Ю. Шевченко. – К.: Центр учбової літератури. – 2011. – 256 с.
95. Пабат О. В. Економічна безпека держави: інноваційні фактори: монографія. – Львів : Інс-т регіональних досліджень НАН України, 2012. – 168 с.
96. Павловська О.В., Притуляк Н.М., Невмержицька Н.Ю. Фінансовий аналіз: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2002.-388 с.

97. Пазинич В. І. Фінансовий менеджмент: навч. посібник / В. І. Пазинич, А. В. Шулешко - К.: Центр учбової літератури, 2011. - 408 с.
98. Петленко Ю.В., Рожко О.Д. Місцеві фінанси: Опорний конспект лекцій. – К.: Кондор, 2003. – 282 с.
99. Петленко Ю.В. Фінансовий менеджмент: навч.посіб. – К.: Кондор, 2007. – 298с.
100. Петровська І.О., Клиновий Д.В. Фінанси: Навчальний посібник. – К.: ВПУЛ, 2001. – 300с.
101. Пилипенко І.І., Жук О.П. Цінні папери України. Навч. Посібник. – К., 2001. – 342с.
102. Плиса В.Й. Страхування: Навч. посіб. 2-е вид. – К.: Каравела, 2008. – 392 с.
103. Плікус І.Й. Система моніторингу для фінансового прогнозу діяльності підприємства / І.Й. Плікус // Фінанси України. - 2003. - № 4. - С. 35-44.
104. Поздняков В.Я. Анализ и диагностика финансово-хозяйственной деятельности предприятий: учебник для вузов / В.Я. Поздняков - М.: ИНФРА-М, 2010. - 617с.
105. Примостка Л.О. Фінансовий менеджмент у банку: Підручник. - К.: КНЕУ, 2004. - 468с.
106. Приходько Н. І. Фінансовий аналіз: навч. посібник / Харківська філія Українського держ. ун- ту економіки і фінансів. – Х. : ІНЖЕК, 2007. – 192с.
107. Пшик Б.І. Ситуаційне моделювання діяльності банку: Навч. посібник. – Л.: ЛБІ НБУ, 2003. – 191с.
108. Реверчук Н.Й. Управління економічною безпекою підприємницьких структур: монографія / Н.Й. Реверчук. - Львів: ЛБІ НБУ, 2004. - 195 с.
109. Резанова Н.С. Міжнародні фінанси. Навч.- метод. посібник. – К., 2001. – 412с.
110. Рогач О.І. Міжнародні інвестиції: теорія та практика бізнесу транснаціональних корпорацій: Підручник. – К.: Либідь, 2005. - 718с.
111. Ротова Т.А., Руденко Л.С. Страхування: Навч. посіб. – К.: Київ. Нац. торг- екон. ун-т, 2001.- 403 с.
112. Руденко Л.В. Аналіз фінансово-господарської діяльності.– К.: 2000. – 238с.
113. Рэдхэд К., Хьюс С. Управление финансовыми рисками/ Пер. с англ. – М.: Инфра-М, 1996. - 228 с.
114. Савчук В.П. Финансовый менеджмент предприятий: прикладные вопросы с анализом деловых ситуаций. – К.: ИД «Максимум», 2001. - 600 с.
115. Сало І.В., Криклій О.А. Фінансовий менеджмент банку: Навчальний посібник - Суми: ВТД "Університетська книга", 2007. – 314 с.
116. Ситник Л.С. Фінансовий менеджмент: Навч.посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 352 с.
117. Слав'юк Р.А. Фінанси підприємств. – Луцьк: Ред.-вид. Відділ “Вежа”, 2001.- 456 с.
118. Смовженко Т.С. Антикризове управління стратегічним розвитком банку: монографія / Т.С.Смовженко, О.М.Тридід, В.Я.Вовк. – К.: УБС НБУ, 2008. – 473 с.

119. Соколовська А.М. Податкова система України: теорія і практика становлення. – К.:НДСІ, 2001. – 372 с.
120. Сплетугов Ю.А., Дюжиков Е.Ф. Страхование: Уч.пос. – М.: Инфа-М, 2009. – 312с.
121. Справочник по страховому бізнесу / Под. ред. Э.А. Уткина – М.: Тандем, 1999. - 416 с.
122. Страховий і перестраховий ринки в епоху глобалізації: монографія / [Козьменко О. В., Козьменко С. М., Васильєва Т. А. та ін.]. – Суми: Університетська книга, 2011. – 388 с.
123. Страхові послуги: Навч.-метод. посіб. Для самост. вивч. дисц./ За ред. Т.М. Артюх – К.: КНЕУ, 2000.-124 с.
124. Страхування [Текст]: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К. : Знання, 2008. – 1019 с.
125. Страхування: Підручник / За ред. С.С. Осадця. – К.: КНЕУ, 2002. - 599 с.
126. Стрельбицька Л.М., Стрельбицький М.П. Основи безпеки банківської системи України та банківської діяльності: Монографія / За ред. М.П. Стрельбицького. – К.: Кондор, 2004. – 600с.
127. Сухоруков А.І., Ладюк О.Д. Фінансова безпека держави. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 192 с.
128. Супрун А. А. Страховий менеджмент: навч. посіб. / А. А. Супрун, Н. В. Супрун. – Львів : Магнолія, 2011. – 301 с.
129. Суторміна В.М. Фінанси зарубіжних корпорацій. – К.: КНЕУ, 2004.- 566 с.
130. Таркуцяк А.О. Страхування: Навч. посіб. – К.: В-во Європейського університету, 2002. - 253 с.
131. Терещенко О.О. Фінансова санація та банкрутство підприємств: Навч. посіб. – К.: Вид-во КНЕУ, 2000. – 246с.
132. Ткаченко Н.В. Страхування. Навч. посібник. – К.: Ліра-К, 2007. – 376 с.
133. Турбина К.Е. Тенденции развития мирового рынка страхования. – М.: Анкил, 2000. - 320 с.
134. Управління банківськими ризиками: Навч. посіб. /За ред. Л.О.Примостки. – К.: КНЕУ, 2007. – 600с.
135. Управління фінансовою санацією підприємства: Навч. посібник / С.Я. Салила, О.І.Дацій. – К.: ЦНЛ, 2005. – 238с.
136. Фінансова безпека банківської діяльності: навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни “Безпека банків” / С.М. Побережний, О.Л. Пластун, Т.М. Болгар. – Суми: ДВНЗ УАБС НБУ, 2010. – 112 с.
137. Фінансова безпека підприємств і банківських установ: монографія / А.О. Єпіфанов, О. Л. Пластун, В.С. Домбровський та ін. ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. А.О. Єпіфанова. – Суми : ДВНЗ «УАБС НБУ», 2009. – 295 с.
138. Филонюк А.Ф. Страховая индустрия Украины: стратегия развития. Монография. / А.Ф. Филонюк, А.Н. Залетов. – К.: «Бизон», 2008. – 448 с.
139. Фисун І.В., Ярова Г.М. Страхування: Навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2011. – 240 с.
140. Фінанси підприємств: Підручник. / А.М. Поддєрьогін та ін. – К.: КНЕУ, 2004. – 546 с.

141. Фінанси: вишкіл студії: навч. Посібник / Юрій С.І., Кізіма Т.О.; За ред. Юрія С.І. – Тернопіль: “Карт-бланш”, 2002. – 357с.
142. Фінансова звітність за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку: Практ. посіб – К.: Лібра, 1999. – 187с.
143. Фінансова санація промислових підприємств: Навч. посіб. для самостійних занять / Укл. О.Ващенко, Д.Котельніков, І.Макаренко, Г.Самойленко. – Чернігів: ЧЦНТІ, 2005. – 200с.
144. Фінансовий менеджмент: підручник /Кер. кол. авт. і наук. ред. А.М. Поддєрьогін.- К.: КНЕУ, 2005.- 535с.
145. Фінансовий менеджмент [Текст] : навч. посіб. для студ. спец. "Фінанси" / Г. О. Партин, Н. Є. Селюченко ; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Л. : Вид-во Нац. ун-ту "Львів. політехніка", 2010. - 332 с.
146. Фінансово-банківська статистика. Практикум: Навч.посібник / П.Г. Вашків, П.І. Пастер та ін.; За ред. Є.І.Ткача - К.: Либідь, 2002.- 324с.
147. Цал_Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 566 с.
148. Череп А.В. Інвестознавство: Підручник. – К.: Кондор, 2006. – 398с.
149. Шелехов К.В., Бігдаш В.Д. Страхування. Страхові послуги. Навч.-метод. посіб.. – К.: ІЕУГП, 2000. - 268 с.
150. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент: підручник / В. М. Шелудько; Київський нац. ун-т. — 2-ге вид., стер. — Київ: Знання, 2013. — 375 с.
151. Шелудько В.М. Фінансовий ринок: Навчальний посібник. – К.: Знання-Прес, 2002. – 228с.
152. Шеремет О.О. Фінансовий аналіз: Навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / Національний ун-т харчових технологій. – К. : Кондор, 2005. – 196с.
153. Шиян Д.В. Комплексна оцінка фінансового стану галузей економіки// Фінанси України. – 2002.- №1.
154. Шкарлет С.М. Економічна безпека підприємства: інноваційний аспект: монографія / С.М. Шкарлет. – К.: Книжкове видавництво Національного авіаційного ун-ту, 2007. – 436 с.
155. Шкарлет С.М., Жарій Я.В. Банківські операції. Навч. посібник. – К.: Дорадо-Друк, 2010. – 384с.
156. Шморгун Н.П., Головка І.В. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник. - К.: ЦНЛ, 2006.- 528 с.
157. Энциклопедия финансового риск-менеджера / Под ред. А.А. Добанова и А.В. Чугунова. – М.: Альпина Паблишер, 2003.- 786 с.
158. Юрій С.І., Бєсکید Й.М. Бюджетна система України: Навч. посібник. - К.: НІОС, 2000. - 400с.
159. Юрій С.І., Бєсکید Й.М. Бюджетна система: Навчально-методичний посібник. Тернопіль: ТАНГ, 2001. - 150 с.
160. Юрій С.І., Стоян В.І., Мац М.Й. Казначейська система: Підручник. - Тернопіль: Карт-бланш, 2002. - 590 с.
161. Basel II capital framework enhancements announced by the Basel Committee [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.bis.org/press/p090713.htm.

162. Sheila R. Ronis. Economic Security: Neglected Dimension of National Security? / Sheila R. Ronis. - Washington, D.C., 2011. – 130 p.
163. Irv Leveson. Economic Security: A Guide for an Age of Insecurity. / Irv Leveson. - iUniverse, 2011. – 148 p.
164. International regulatory framework for banks (Basel III) [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.bis.org/bcbs/basel3.htm>.
165. The Economic Security of Business Transactions [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.chartridgebooksoxford.com/>.

Інформаційні ресурси

166. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
167. Закон України «Про основи національної безпеки України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/964-15>
168. Закон України «Про банки і банківську діяльність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
169. Закон України «Про страхування» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>
170. Закон України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>
171. Електронна база підприємств і організацій України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://smida.gov.ua/>
172. Інформаційно-аналітичний портал по безпеці [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://allsecurity.info>
173. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>
174. Офіційний портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>
175. Офіційний портал Державної служби статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
176. Офіційний портал Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/>
177. Офіційний портал Української асоціації інвестиційного бізнесу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uaib.com.ua/>
178. Офіційний портал Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nssmc.gov.ua/>
179. Офіційний портал Фонду гарантування вкладів фізичних осіб [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fg.gov.ua/>
180. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

ДОДАТКИ

Додаток А

Титульний аркуш випускної кваліфікаційної роботи

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут *економіки*
Факультет *фінансово-економічний*
Кафедра *фінансів, банківської справи та страхування*

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

_____

(прізвище, ім'я, по батькові)

"__" _____ 20__ р.

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

_____

(назва роботи)

07 – Управління та адміністрування

_____

(галузь знань)

072 – Фінанси, банківська справа та страхування

_____

(шифр і назва спеціальності)

Фінанси, банківська справа та страхування

_____

(освітньо-професійна програма)

Виконавець:

студент гр.

_____

(прізвище, ім'я, по-батькові)

_____

(підпис)

Керівник:

_____

(посада)

_____

(науковий ступінь,
вчене звання)

_____

(прізвище, ім'я, по-батькові)

_____

(підпис)

Чернігів 20__

Індивідуальне завдання на випускню кваліфікаційну роботу

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут _____
Факультет _____
Кафедра _____

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Завідувач кафедри

_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

" ____ " _____ 20__ р.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ
НА ВИПУСКНУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ
ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ
ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ «МАГІСТР»

_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Тема роботи: _____

Тему затверджено наказом ректора

від " ____ " _____ 20__ р. № _____

1. Вхідні дані до роботи _____

2. Зміст розрахунково-пояснювальної записки _____

3. Перелік графічного матеріалу _____

4. Календарний план

<i>№</i>	<i>Назва етапів роботи</i>	<i>Термін виконання</i>	<i>Примітки</i>

Завдання підготував:
керівник _____
(підпис)

_____
(прізвище, ім'я, по батькові)
" ____ " _____ 20__р.

Завдання одержав:
студент _____
(підпис)

_____
(прізвище, ім'я, по батькові)
" ____ " _____ 20__р.

АНОТАЦІЯ (українська мова)

Випускної кваліфікаційної роботи _____

Кваліфікаційна робота містить __ сторінок, __ таблиць, __ рисунків, список літератури з __ найменувань, __ додатків.

Предметом дослідження ВКР є ...

Об'єктом дослідження виступає ...

Мета кваліфікаційної роботи полягає в ...

Завданнями роботи є ...

За результатами дослідження сформульовані ...

Одержані результати можуть бути використані ...

Рік виконання кваліфікаційної роботи ...

Рік захисту роботи ...

КЛЮЧОВІ СЛОВА (5-7 слів).

АНОТАЦІЯ (англійська мова)

ABSTRACT

graduation work on the topic:

« _____ »
(title)

Student:

Scientific supervisor:

Year of protection:

In the first chapter the theoretical bases of management of financial and economic security of banking institutions are disclosed, the essence, content and components of the bank's financial and economic security, its place in the system of economic and financial security of the state in general are highlighted. The main types of threats and factors that adversely affect the security of banking activity are considered.

The second section examines the level of financial security, the overall financial and economic characteristics of the bank. During the work the analysis of the state of financial security of the bank Oschadbank JSC for 2015-2017 was conducted, the analysis of the structured balance of the bank, the questioning of the state of financial security of the bank and an integrated assessment of the level of financial security of JSC «Oschadbank».

The third section proposes conceptual approaches to the management of financial and economic security of JSC «Oschadbank». Identification of deficiencies in the management of financial and economic security of the bank and development of measures for their elimination; development of a mechanism for managing financial and economic security of JSC «Oschadbank».

Key words: BANKING SYSTEM, FINANCIAL SECURITY OF THE BANK, ECONOMIC SECURITY OF THE BANK, FINANCIAL AND ECONOMIC SECURITY OF THE BANK.

Illustrative materials for work: drawings – ____; tables – ____.

The number of sheets of final qualification work is ____.

Number of used literature – ____.

ВІДГУК
на випускню кваліфікаційну роботу

студента _____
(прізвище, ім'я)

на тему: _____
(назва теми)

Текст відгуку...

(складається у довільній формі із зазначенням: головної цілі дипломної роботи, в інтересах якої організації її виконано; відповідності виконаної дипломної роботи завданню; ступеня самостійності при виконанні дипломної роботи; рівня підготовленості дипломника до прийняття сучасних рішень; умінь аналізувати необхідні літературні джерела, робити правильні висновки; застосовувати сучасні системні та інформаційні технології, проводити математичне моделювання, обробляти та аналізувати результати експерименту; найбільш важливих теоретичних і практичних результатів, апробації їх (участь у конференціях, семінарах, публікація в наукових журналах тощо); загальної оцінки виконаної дипломної роботи та можливості допуску її до захисту)

Науковий керівник _____
(посада, місце роботи)

_____
(підпис)

_____
(ініціали, прізвище)

« ___ » _____ 20__ р.

РЕЦЕНЗІЯ
на випускню кваліфікаційну роботу

здобувача вищої освіти ЧНТУ _____
(прізвище, ініціали)

_____
(назва теми)

1. Актуальність теми

_____
_____
_____

2. Наукова новизна

_____
_____
_____

3. Якість проведеного аналізу проблеми

_____
_____
_____

4. Практична цінність висновків і рекомендацій

_____
_____
_____

5. Наявність недоліків

_____
_____
_____

6. Загальний висновок і оцінка магістерської дипломної роботи

_____
_____
_____
_____

Рецензент _____
(посада, місце роботи)

_____
(підпис)

_____
(ініціали, прізвище)

Печатка «__» _____ 20__ р.

ТЕМАТИКА ВИПУСКНИХ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

1. Становлення та перспективи розвитку страхового ринку України.
2. Організація та перспективи розвитку обов'язкового страхування в Україні.
3. Організація та перспективи розвитку добровільного страхування в Україні.
4. Організація та перспективи розвитку майнового страхування в Україні.
5. Оцінка та шляхи мінімізації страхових ризиків.
6. Механізм страхування життя та його роль у фінансовому забезпеченні інвестиційної діяльності.
7. Формування та напрямки використання спеціальних коштів бюджетних установ.
8. Сучасна фінансова політика держави та її ефективність.
9. Організація та шляхи удосконалення фінансів місцевого самоврядування.
10. Формування доходів місцевих бюджетів та резерви їх збільшення.
11. Планування видатків місцевих бюджетів та підвищення ефективності їх використання.
12. Міжбюджетні відносини та особливості їх регулювання.
13. Організація та напрямки вдосконалення фінансового контролю за використанням місцевих фінансів.
14. Організація фінансового контролю виконання місцевих бюджетів та його вдосконалення.
15. Організація та управління діяльністю органів Державного казначейства України та напрямки її вдосконалення.
16. Організація обліку та контролю за використанням бюджетних коштів в органах Державного казначейства.
17. Організація та шляхи удосконалення державного фінансового контролю за використанням бюджетних коштів.
18. Митна політика держави та шляхи її вдосконалення.
19. Організація та шляхи вдосконалення фінансів органів Держаної митної служби України.
20. Формування та напрямки використання коштів недержавних пенсійних фондів.
21. Організація та шляхи удосконалення фінансування соціальної допомоги населенню.
22. Механізм формування та напрямки використання коштів фонду зайнятості.
23. Удосконалення механізму формування та напрямків використання коштів Пенсійного фонду.

24. Розвиток фінансового ринку України в умовах євроінтеграційних процесів.
25. Формування політики управління кризовими явищами на фінансовому ринку.
26. Злиття та поглинання на фінансовому ринку України.
27. Оцінка маркетингової діяльності комерційного банку та її вплив на формування його фінансових ресурсів.
28. Оцінка фінансової стійкості та надійності комерційних банків України.
29. Оптимізація розміщення страхових резервів страхової компанії.
30. Формування інвестиційної політики страхової компанії.
31. Оцінка фінансової стійкості та надійності страхових компаній України.
32. Удосконалення тарифної політика страхової компанії та напрямки її удосконалення.
33. Удосконалення фінансового механізму формування бюджетних ресурсів регіону.
34. Удосконалення механізму забезпечення збору податків та інших обов'язкових платежів в регіоні.
35. Формування фінансової грамотності населення України та шляхи підвищення його фінансової інклюзії.
36. Організація бюджетного процесу в Україні та шляхи його удосконалення.
37. Удосконалення механізму фінансового контролю за використанням бюджетних коштів.
38. Державне казначейство та його роль в організації виконання дохідної частини Державного бюджету України.
39. Державне казначейство та його роль в організації видаткової частини державного бюджету України.
40. Адміністрування податків та напрямки його оптимізації.
41. Альтернативні джерела фінансування вітчизняних підприємств в умовах цифрової економіки.
42. Дослідження проблем залучення іноземних інвестицій в економіку України.
43. Сучасні проблеми та шляхи стабілізації банківської системи України.
44. Стан капіталізації банківської системи України та можливості його покращення.
45. Розвиток механізму іпотечного кредитування банками України.
46. Становлення та розвиток страхового ринку України.
47. Рейтингування страховиків з метою підвищення їх надійності.
48. Сучасний стан та перспективи розвитку пенсійного страхування в Україні.
49. Становлення та розвиток медичного страхування в Україні.
50. Аналіз сучасного стану та напрямки вдосконалення майнового страхування.

51. Проблеми та перспективи розвитку соціального страхування в Україні.
52. Вдосконалення страхування фінансово-кредитних ризиків в Україні.
53. Система оподаткування страхових організацій в Україні та напрямки її вдосконалення.
54. Напрямки взаємодії комерційних банків та страхових компаній.
55. Функціонування небанківської системи України та перспективи її розвитку.
56. Економічне стимулювання розвитку малого підприємництва в Україні.
57. Удосконалення фінансового механізму формування бюджетних ресурсів регіону.
58. Удосконалення системи організації бюджетного процесу регіону.
59. Удосконалення системи регулювання та збалансування місцевого бюджету.
60. Механізм податкового стимулювання розвитку виробничої сфери регіону та шляхи його удосконалення.
61. Форми фінансування підприємств регіону та їх оптимальне співвідношення.
62. Аналіз і оцінка вартості промислових підприємств регіону.
63. Стан та перспективи розвитку банківського сектора регіону.
64. Сучасний стан та перспективи розвитку страхового ринку регіону.
65. Формування та реалізація державної інвестиційної політики в регіоні.
66. Перспективні пропозиції по удосконаленню податкової політики регіону.
67. Фінансові ресурси підприємства і напрямки підвищення ефективності їх використання.
68. Формування капіталу підприємства та оптимізація його структури.
69. Вартість підприємства та заходи, спрямовані на її підвищення.
70. Інвестиційне забезпечення розвитку підприємства в умовах обмеженості ресурсів.
71. Удосконалення механізму регулювання інвестиційно-інноваційного розвитку підприємства.
72. Розробка інноваційної стратегії розвитку промислового підприємства.
73. Удосконалення ціноутворення на виробничих підприємствах.
74. Розробка інвестиційних проектів розвитку підприємства.
75. Розробка стратегії формування інвестиційних ресурсів підприємства.
76. Розробка напрямків максимізації прибутку на підприємстві.
77. Розробка стратегічного плану розвитку підприємства та механізм його фінансового забезпечення.
78. Удосконалення форм і методів управління фінансовими ризиками на підприємстві.
79. Діагностика ймовірності банкрутства підприємства та шляхи його попередження.
80. Удосконалення фінансового механізму санації підприємства.

81. Фінансові аспекти підвищення конкурентоспроможності підприємства.
82. Удосконалення механізму управління фінансовим потенціалом виробничого підприємства.
83. Удосконалення механізму оцінки фінансово-економічної стабільності функціонування підприємства.
84. Стратегічні аспекти залучення фінансових ресурсів комерційним банком.
85. Формування власного капіталу комерційного банку та шляхи його збільшення.
86. Шляхи оптимізації розміщення фінансових ресурсів комерційного банку.
87. Організація кредитної діяльності комерційних банків в посткризових умовах.
88. Удосконалення механізмів управління ризиками комерційного банку.
89. Резерви збільшення прибутку та підвищення рентабельності комерційного банку.
90. Підходи до управління ліквідністю та платоспроможністю комерційного банку.
91. Інноваційна діяльність комерційного банку та перспективні сфери її розвитку.
92. Тарифна політика комерційного банку та напрямки її оптимізації.
93. Формування резервів як засіб забезпечення фінансової стійкості банку.
94. Підвищення рівня конкурентоспроможності комерційного банку.
95. Розробка стратегії управління фінансовими ресурсами страхової компанії.
96. Оптимізація розміщення страхових резервів страхової компанії.
97. Напрямки удосконалення тарифної політики страхової компанії.
98. Розробка заходів щодо підвищення прибутковості страхової компанії.
99. Формування страхового портфеля та управління платоспроможністю страхової компанії.
100. Управління фінансовою стійкістю страхової компанії.
101. Управління страховими резервами як засіб забезпечення фінансової стійкості страхової компанії.
102. Тарифна політика страхової компанії та напрямки її удосконалення.
103. Формування інвестиційної політики страхової компанії.

Додаток Ж

Зразок документів для перевірки роботи на плагіат

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІГІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

**Направлення
на перевірку на плагіат**

випускної кваліфікаційної роботи здобувача вищої освіти

(П. І. Б.)

на тему:

(назва ВКР)

На підставі службової записки керівника ВКР _____

(П. І. Б.)

Декан фінансово-економічного
факультету

Л.М. Ремньова

“ ___ ” _____ 20__ р.

Акт перевірки на плагіат ВКР інформаційним центром запобігання та виявлення плагіату

Міністерство освіти і науки України
Чернігівський національний технологічний університет
Інформаційний центр запобігання та виявлення плагіату
ННІ (факультету) _____

АКТ

За результатами перевірки випускної кваліфікаційної роботи

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

на тему: _____

встановлено:

- значення коефіцієнта подібності 1 (КП1) _____ %;
(використовується для вивчення мовної незалежності автора документів).

- значення коефіцієнта подібності 2 (КП2) _____ %;
(визначає частини документу, що містить фразу з 25 слів або більше знайдених в базах даних ЧНТУ, базі даних програми обміну базами даних, бази даних RefBooks або інтернет-ресурсів (за винятком бази даних правових актів).

- значення коефіцієнта подібності DLA (КП DLA) _____ %.
(вказує відсоток аналізованого документа, який формується виключно з фраз 8 або більше слів, які знаходяться в Базі даних правових актів).

Звіт про технічну перевірку роботи (звіт подібності) додається.

Адміністратор ІЦЗВП

_____ (підпис)

_____ (ПІБ)

Довідка про відсутність плагіату у випускній кваліфікаційній роботі

Міністерство освіти і науки України
Чернігівський національний технологічний університет
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

ДОВІДКА

За результатами перевірки випускної кваліфікаційної роботи здобувача вищої освіти _____
(прізвище, ім'я, по-батькові)

на тему:

_____
_____

в роботі не виявлено порушень академічної доброчесності.

Керівник ВКР

_____
(підпис)

_____
(П. І. Б.)

Приклади складання змісту випускної кваліфікаційної роботи

Приклад И.1

Тема: «Інвестиційне проектування на підприємстві»

ВСТУП

1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЕКТУВАННЯ

1.1 Місце та роль інвестиційного проекту у розвитку ринкової економіки

1.2 Класифікація інвестиційних проектів

1.3 Порядок розробки інвестиційного проекту: склад, структура та зміст

1.4 Стратегія підготовки та оцінки інвестиційного проекту

2 ДОСЛІДЖЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ

ПІДПРИЄМСТВА

2.1 Визначення напрямків інвестиційної політики підприємства з урахуванням реально доступних ресурсів та організаційних заходів щодо їх реалізації

2.2 Визначення чинників впливу на підготовку і реалізацію проекту

2.3 Оцінка цінності інвестиційного проекту (встановлення відмінності між ситуаціями "з проектом" та "без проекту")

2.4 Розробка інвестиційного меморандуму

2.4.1 Загальна інвестиційна ситуація в конкретній галузі економіки, на яку зорієнтований інвестиційний проект

2.4.2 Сучасний стан існуючого виробництва (фінансова оцінка діяльності підприємства)

2.4.3 Опис запропонованого проекту

2.4.4 Фінансові питання

2.4.5 Прогнозування потоків платежів

2.4.6 Аналіз чутливості та ризику проекту

3 ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЕКТУ НА ОСНОВІ ДИНАМІЧНИХ МЕТОДІВ

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Приклад И.2

Тема: «Інвестиційна стратегія підприємства на фондовому ринку»

ВСТУП

1 АНАЛІТИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З ФІНАНСОВИМИ ІНСТРУМЕНТАМИ ІНВЕСТИВАННЯ НА ФОНДОВОМУ РИНКУ

1.1 Загальна характеристика фондового ринку

1.2 Правове регулювання фондового ринку

1.3 Фінансові інструменти інвестування (інструментарій фондового ринку)

1.4 Методи фундаментального аналізу

2 ДОСЛІДЖЕННЯ МОЖЛИВИХ СТРАТЕГІЧНИХ НАПРЯМКІВ ПОВЕДІНКИ ПІДПРИЄМСТВА НА ФОНДОВОМУ РИНКУ

2.1 Аналіз ринку з метою оцінки зовнішніх факторів, що формують ринкову прибутковість, безпеку й ліквідність інвестицій

2.2 Оцінка місця підприємства на ринку

2.2.1 Кількісний та якісний аналіз ресурсів та процесів їх трансформації

2.2.2 Аналіз кінцевих результатів діяльності підприємства

2.2.3 Аналіз фінансових коефіцієнтів та оцінка ступеню фінансового

ризик

2.3 Прогнозування перспектив підприємства

2.4 Аналіз змін у цінах, витратах, рентабельності, кількості акцій у обігу, вартісній оцінці акцій

2.5 Аналіз причин, що можуть впливати на зниження ефективності інвестицій у цінні папери

2.6 Дослідження можливостей формування портфеля цінних паперів та «виходу» із інвестиційних проектів і продажу фондових інструментів інвестування

3 ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОЕКТНИХ РІШЕНЬ З УРАХУВАННЯМ РИЗИКУ

3.1 Оцінка внутрішньої інвестиційної вартості акцій підприємства, щорічного темпу прибутку на акцію

3.2 Визначення фактору «бета» інвестиційного портфеля

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Приклад И.3

Тема: «Стратегія управління фінансовими ресурсами комерційного банку»

ВСТУП

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

1.1 Загальні принципи та цілі організації управління фінансовими ресурсами банку

1.2 Вплив регулятивної функції НБУ на вибір методів управління банківськими ресурсами

1.3 Стратегія управління пасивами комерційного банку

1.3.1 Економічна характеристика та джерела формування банківських ресурсів

1.3.2 Управління власними та залученими коштами

1.3.3 Особливості управління запозиченими ресурсами

1.4 Стратегія управління активами комерційного банку

1.4.1 Основні напрямки розміщення банківських ресурсів

- 1.4.2 Управління кредитно-інвестиційним портфелем банку
- 1.5 Методи збалансованого управління фінансовими ресурсами банку
- 2 Дослідження і розробка стратегії збалансованого управління фінансовими ресурсами банку
  - 2.1 Загальна фінансово-економічна характеристика діяльності банку
  - 2.2 Аналіз структури пасивів і активів банку
    - 2.2.1 Кількісний аналіз пасивів і активів за строками та обсягами
    - 2.2.2 Класифікація пасивів і активів за рівнем чутливості до зміни відсоткової ставки
  - 2.3 Аналіз співвідношення чутливих активів і зобов'язань та оцінка рівня ризику відсоткової ставки
  - 2.4 Прогнозування швидкості і рівня зміни ринкових відсоткових ставок
  - 2.5 Розробка заходів по реструктуризації балансу комерційного банку
- 3 ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОЕКТУ З УРАХУВАННЯМ РИЗИКУ
- ВИСНОВКИ
- СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ
- ДОДАТКИ

Приклад И.4

Тема: «Оцінка якості кредитного портфеля та його впливу на стабільність комерційного банку»

ВСТУП

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КРЕДИТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

- 1.1 Сутність і роль кредитних операцій у діяльності комерційного банку
- 1.2 Основні принципи та умови формування кредитного портфеля
  - 1.2.1 Характеристика видів і принципів банківського кредитування
  - 1.2.2 Кредитний ризик і шляхи його мінімізації
  - 1.2.3 Вимоги до позичальника і забезпечення банківських кредитів
- 1.3 Методи оцінки якості кредитного портфеля
- 1.4 Методи управління дохідністю кредитних операцій

2 ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЯ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

- 2.1 Загальна фінансово-економічна характеристика діяльності банку
- 2.2 Аналіз структури кредитного портфеля банку
  - 2.2.1 Кількісний і якісний аналіз кредитів за видами, строками та рівнем доходів
  - 2.2.2 Класифікація кредитів за групами ризику
- 2.3 Аналіз структури та собівартості кредитних ресурсів банку
- 2.4 Оцінка якості та дохідності кредитного портфеля
- 2.5 Визначення резервів підвищення дохідності кредитного портфеля
- 2.6 Розробка заходів по підвищенню ефективності кредитної діяльності банку

**3 ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРОЕКТУ З
УРАХУВАННЯМ РИЗИКУ**

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Приклад И.5

**Тема: «Державне казначейство та шляхи вдосконалення його
фінансової роботи (на регіональному рівні)»**

ВСТУП

**1 РОЛЬ КАЗНАЧЕЙСТВА В РЕАЛІЗАЦІЇ ФУНКЦІЇ РОЗПОРЯДНИКА
ДЕРЖАВНИХ КОШТІВ**

1.1 Державне казначейство як фінансовий орган України

1.2 Основні функції органів Державного казначейства

1.3 Завдання казначейства з касового виконання державного бюджету

України

1.4 Роль та значення територіальних органів Державного казначейства в
Україні

**2 АНАЛІЗ ТА ДОСЛІДЖЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО ТА ЗОВНІШНЬОГО
ФІНАНСОВОГО СЕРЕДОВИЩА ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНОГО
КАЗНАЧЕЙСТВА ЧЕРНІГІВСЬКОГО РЕГІОНУ**

2.1 Характеристика діяльності обласного (міського) управління Держав-
ного казначейства

2.2 Аналіз існуючого стану об'єкту дослідження

2.3 Дослідження внутрішнього та зовнішнього середовища системи

2.4 Визначення проблем функціонування територіального органу Держав-
ного казначейства

2.5 Розробка напрямків вдосконалення діяльності територіальних органів
Державного казначейства

**3 ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАПРЯМКІВ
УДОСКОНАЛЕННЯ**

ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОБ'ЄКТА ДОСЛІДЖЕННЯ

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Приклад И.6

**Тема: «Підвищення ефективності фінансової діяльності страхової
компанії»**

ВСТУП

**1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕФЕКТИВНОЇ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ**

1.1 Особливості фінансово-економічної діяльності страхової організації

1.2 Характеристика складу доходів та видів витрат страховика

1.3 Методи оцінки ефективності фінансової діяльності страхової компанії

2 ДОСЛІДЖЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ ТА ВИЗНАЧЕННЯ НАПРЯМКІВ ПІДВИЩЕННЯ ЇЇ ЕФЕКТИВНОСТІ

2.1 Загальна характеристика фінансово-економічної діяльності страховика

2.2 Аналіз структури доходів та витрат страхової компанії

2.3 Аналіз фінансової стійкості страхової компанії

2.4 Аналіз платоспроможності страховика

2.5 Оцінка ефективності фінансової діяльності страхової компанії

2.6 Розробка заходів по підвищенню ефективності фінансової діяльності страхової компанії

3 ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗАПРОПОНОВАНИХ ЗАХОДІВ З УРАХУВАННЯМ РИЗИКУ

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Приклад И.7

Тема: «Управління фінансовими ризиками суб'єкта господарювання»
ВСТУП

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ

1.1 Ризики у фінансово-господарській діяльності суб'єктів господарювання

1.2 Формування моделей управління фінансовими ризиками суб'єкта господарювання

1.3 Методи нейтралізації фінансових ризиків в діяльності суб'єкта господарювання

2 ДОСЛІДЖЕННЯ І РОЗРОБКА СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

2.1 Загальна фінансово-економічна характеристика діяльності

2.2 Ідентифікація ризиків

2.3 Аналіз і оцінка фінансових ризиків

2.3.1 Кількісна оцінка фінансових ризиків

2.3.2 Якісна оцінка фінансових ризиків

2.4 Формування стратегії нейтралізації фінансових ризиків суб'єкта господарювання

3 ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СТРАТЕГІЇ НЕЙТРАЛІЗАЦІЇ ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Тема «Фінансові ресурси сільськогосподарських підприємств та напрямки підвищення ефективності їх використання»

ВСТУП

1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

1.1 Економічна сутність і види фінансових ресурсів підприємств

1.2 Джерела формування фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств

1.3 Напрямки використання фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств

2 АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

2.1 Сучасний стан і тенденції розвитку сільського господарства в Україні

2.2 Аналіз складу та структури фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств

2.3 Оцінка ефективності використання фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств

3 ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

3.1 Світовий досвід управління фінансовими ресурсами сільськогосподарських підприємств

3.2 Заходи щодо оптимізації джерел формування та підвищення ефективності використання фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Тема: «Удосконалення механізму оцінки фінансово-економічної стабільності функціонування підприємств лісового господарства»

ВСТУП

1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА

1.1 Сутність і чинники впливу на фінансово-економічну стабільність підприємств

1.2 Інформаційна база оцінювання фінансово-економічної стабільності підприємств лісового господарства

1.3 Методика та показники визначення фінансово-економічної стабільності підприємств лісового господарства

2 ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА

2.1 Сучасні тенденції розвитку лісового господарства в Україні
2.2 Аналіз абсолютних показників фінансово-економічної стабільності підприємств лісового господарства
2.3 Оцінка відносних показників фінансово-економічної стабільності підприємств лісового господарства
3 НАПРЯМКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА
3.1 Світовий досвід оцінки фінансово-економічної стабільності підприємств лісового господарства
3.2 Організаційні заходи зміцнення фінансово-економічної стабільності підприємств лісового господарства та вдосконалення механізму її оцінювання
ВИСНОВКИ
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ
ДОДАТКИ

Приклад И.10

Тема: «Політика управління дебіторською заборгованістю та її вплив на фінансовий стан молокопереробних підприємств»

ВСТУП

1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ МОЛОКОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ

1.1 Економічна природа дебіторської заборгованості та її взаємозв'язок із фінансовим станом підприємства

1.2 Механізм управління дебіторською заборгованістю молокопереробних підприємств

1.3 Нормативно-правове регулювання дебіторської заборгованості молокопереробних підприємств України

2 АНАЛІЗ І ОЦІНКА СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ МОЛОКОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ

2.1 Сучасний стан і тенденції розвитку молокопереробної галузі в Україні

2.2 Аналіз динаміки та структури дебіторської заборгованості молокопереробних підприємств

2.3 Оцінка ефективності управління дебіторською заборгованістю молокопереробних підприємств

3 ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПОЛІТИКИ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ МОЛОКОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ

3.1 Світовий досвід управління дебіторською заборгованістю молокопереробних підприємств

3.2 Організаційні заходи щодо оптимізації дебіторської заборгованості та їх вплив на фінансові результати молокопереробних підприємств

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ
ДОДАТКИ

Приклад И.11

Тема: «Управління кредитними ризиками банківських установ»

ВСТУП

1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМИ РИЗИКАМИ
БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ

1.1 Економічна сутність, класифікація та фактори виникнення кредитних ризиків комерційних банків

1.2 Методи управління кредитними ризиками банківських установ

1.3 Організаційне та інформаційне забезпечення кредитного ризик-менеджменту банківських установ

2 АНАЛІЗ І ОЦІНКА УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМИ РИЗИКАМИ
БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ

2.1 Загальна макроекономічна характеристика банківської діяльності в Україні

2.2 Оцінка структури та якості кредитного портфеля банківських установ

2.3 Аналіз ефективності управління кредитними ризиками банківських установ

3 ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ
КРЕДИТНИМИ РИЗИКАМИ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ

3.1 Світовий досвід управління кредитними ризиками банківських установ

3.2 Напрямки зниження рівня кредитних ризиків банківських установ

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Приклад И.12

Тема: «Формування і реалізація депозитної політики банківських установ»

ВСТУП

1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ДЕПОЗИТНОЇ ПОЛІТИКИ
БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ

1.1 Економічна сутність, призначення і класифікація депозитів банку

1.2 Підходи щодо формування депозитної політики комерційних банків

1.3 Досвід формування депозитної політики зарубіжними банками

1.4 Нормативно-правове регулювання депозитних операцій банківських установ

2 АНАЛІЗ І ОЦІНКА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕПОЗИТНОЇ ПОЛІТИКИ
ВІТЧИЗНЯНИХ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ

2.1 Загальна макроекономічна характеристика депозитного ринку в Україні

2.2 Аналіз динаміки, складу та структури депозитного портфеля банківських установ

2.3 Оцінка ефективності реалізації депозитної політики банками

3 ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФОРМУВАННЯ І РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕПОЗИТНОЇ ПОЛІТИКИ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ

3.1 Напрямки оптимізації системи управління депозитною діяльністю банківських установ України

3.2 Рекомендації щодо підвищення ефективності депозитної політики банків

3.3 Середньострокове прогнозування тренду депозитів фізичних осіб банківських установ

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Приклад И.13

Тема: Формування системи гарантування інвестицій в Україні

ВСТУП

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СИСТЕМИ ГАРАНТУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ

1.1 Сутність, принципи та функції системи гарантування інвестицій

1.2 Історія становлення та розвитку систем гарантування інвестицій

1.3 Зарубіжний досвід побуди системи гарантування інвестицій

1.4 Нормативно-правова база формування системи гарантування інвестицій в Україні

2 ДОСЛІДЖЕННЯ СУЧАСНИХ ТЕНДЕНЦІЙ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ГАРАНТУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНІ

2.1 Аналіз сучасних тенденцій інвестиційного розвитку України

2.2 Зарубіжний досвід побудови системи гарантування інвестицій

2.3 Проблеми формування системи гарантування інвестицій в Україні

3 НАПРЯМИ СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ ГАРАНТУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНІ

3.1 Основні заходи впровадження системи гарантування інвестицій

3.2 Ідентифікація та аналіз перешкод впровадження запропонованих заходів формування системи гарантування інвестицій

3.3 Економіко-математичне моделювання впливу створення системи гарантування інвестицій на основні макроекономічні показники розвитку України

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Тема: «Удосконалення системи захисту прав споживачів на ринку страхових послуг»

ВСТУП

1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ НА РИНКУ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ

1.1 Сутність ринку страхових послуг та основні його суб'єкти

1.2 Особливості функціонування системи захисту прав споживачів на ринку страхових послуг

1.3 Інструменти захисту прав споживачів на ринку страхових послуг

1.4 Нормативно-правові особливості функціонування системи захисту прав споживачів на ринку страхових послуг

2 ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПОБУДОВИ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ НА РИНКУ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ

2.1 Сучасні аспекти розвитку ринку страхових послуг

2.2 Основні тенденції поточного стану функціонування системи захисту прав споживачів на ринку страхових послуг

2.3 Основні проблеми функціонування системи захисту прав споживачів на ринку страхових послуг

3 КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ НА РИНКУ СТРАХОВИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ

3.1 Напрямки підвищення ефективності функціонування системи захисту прав споживачів на ринку страхових послуг України

3.2 Ідентифікація та обґрунтування базових перешкод реформування системи захисту прав споживачів на ринку страхових послуг

3.3 Економіко-математичне моделювання впливу системи захисту прав споживачів на розвиток ринку страхових послуг

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Тема: «Активізація ринку факторингових послуг в Україні»

ВСТУП

1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ФАКТОРИНГОВИХ ПОСЛУГ

1.1 Зміст факторингу як фінансової послуги і особливості її надання

1.2 Класифікація видів факторингу та основні його функції

1.3 Сутність ринку факторингових послуг і основні його учасники

1.4 Нормативно-правове регулювання надання факторингових послуг в Україні

2 ДІАГНОСТИКА СУЧАСНОГО СТАНУ РИНКУ ФАКТОРИНГОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

- 2.1 Оцінка сучасних тенденцій функціонування ринку фінансових послуг
- 2.2 Аналіз стану ринку факторингових послуг
- 2.3 Зарубіжний досвід функціонування ринку факторингових послуг
- 2.4 Проблеми розвитку ринку факторингових послуг в Україні

3 НАПРЯМКИ АКТИВІЗАЦІЇ РОЗВИТКУ РИНКУ ФАКТОРИНГОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

- 3.1 Заходи розвитку ринку фінансових послуг в Україні
- 3.2 Обґрунтування перешкод впровадження запропонованих заходів..
- 3.3 Економіко-математичне моделювання подальшого розвитку ринку факторингових послуг в Україні

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Приклад И.16

Тема: «Розвиток депозитного ринку України»

ВСТУП

1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ДЕПОЗИТНОГО РИНКУ

- 1.1 Сутність депозитного ринку та особливості його функціонування
- 1.2 Історія розвитку депозитного ринку України
- 1.3 Структура депозитного ринку
- 1.4 Нормативно-законодавча база функціонування депозитних установ

2 АНАЛІЗ ДЕПОЗИТНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ КРЕДИТНИХ УСТАНОВ УКРАЇНИ

- 2.1 Загальна характеристика фінансового ринку України
- 2.2 Аналіз депозитної діяльності комерційних банків України
- 2.3 Особливості реалізації депозитних послуг кредитними спілками України
- 2.4 Проблеми функціонування депозитного ринку в Україні

3 ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ РОЗВИТКУ ДЕПОЗИТНОГО РИНКУ УКРАЇНИ

- 3.1 Шляхи вирішення проблем депозитного ринку України
- 3.2 Аналіз перешкод впровадження заходів активізації розвитку депозитного ринку
- 3.3 Економіко-математичне моделювання впливу депозитного ринку на економічний розвиток країни

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ